Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Камуністычная Партыя (бальшэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і Мінскага Абкома КП(б)Б

№ 226 (6805) | 28 верасня 1940 г., субота | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ:
Я. Савіцкая — Займацца агітацыйнай канкрэтна, па-сутнасці.
Г. Вархоўскі — Будні партарганізацыі аднаго падраздзялення.
АРТЫКУЛЫ:
Г. Ляндрэс — Бульбакапалкі прастойваюць.
А. Матусевіч — Уборку расцягнулі на месяц.
Н. Г. Паўленка — Сучасныя сродкі вайны.
Р. Сыркін — Словы замест канкрэтных спраў.
А. Патрой — Падрыхтавацца да зімовых работ.
Г. Казлоў — Узорна арганізаваць зімоўку жывёлы.
С. Казначэеў — У чаканні трактараў.
Н. Рубінч — Аб педагагічнай прапагандзе сярод бацькоў.
НА ТЭМЫ ДНЯ:
На-бальшэвіцку кіраваць работай кіносеткі. Аб кнігах скарг і прапаноў.
ЗА РУБЯЖОМ:
Французская Заходняя Афрыка (даведка).
Дакар (даведка).
Англа-германская вайна.
Германскія паведамленні.
Англійскія паведамленні.
Англа-італьянская вайна.
Італьянскія паведамленні.
Англійскія паведамленні.
Рост антыамерыканскіх настрояў у Японіі.
Спыненне налётаў на Гібралтар.
Новы снарад.

Штодзённа паляпшаць масава-абаронную работу

Сучасная імперыялістычная вайна, па... якой усё больш і больш распыраецца, ставіць перад нашай краінай важнейшыя абаронныя задачы. Партыя і совецкі ўрад настойліва клапоцяцца аб умацаванні магутнасці СССР, аб павышэнні боездольнасці Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота — верных вартаўнікоў свяшчэнных рубяжоў нашай радзімы. Апошнія тактычныя вучэнні ў часцях Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота паказваюць, як на аснове ўказанняў нашага ўрада і асабіста таварыша Сталіна, у поўнай адпаведнасці з вопытам сучасных войн перабудоўваецца характар і метад баявой падрыхтоўкі ў РСЧА. Народны камісар абароны Маршал Совецкага Саюза тав. Цімашэнка паставіў ... важнейшых задач у гэтым напрамку. «Нашы байцы і камандзіры, — гаворыць тав. Цімашэнка, — храбры і выдатны народ. У іх няма недахопу ў мужнасці і адданасці Радзіме. Але гэтыя якасці трэба дапоўніць упорным канкрэтным абучэннем, каб яны ў дасканаласці авалодалі майстэрствам ваяваць у складаных умовах вайны».

Няма сумнення, што прынятыя за апошні перыяд мерапрыемствы паслужаць справе ўмацавання абароннай і гаспадарчай магутнасці СССР. Чырвоная Армія атрымае больш крэйсераў, самалётаў, танкаў, кулямётаў, машын, якія будуць служыць справе захавання міру і спакойнага жыцця ўсіх народаў.

Паспяхова праходзячы зараз прызыў папоўніць рады нашай слаўнай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота, зробіць іх яшчэ больш магутнымі і боездольнымі. Маладыя патрыёты нашай радзімы, ідучы ў Чырвоную Армію, гараць жаданнем узорна выконваць свяшчэнны абавязак грамадзян СССР, пільна стаяць на варце інтарэсаў свайго народа, сваёй дзяржавы. На прызыўных пунктах дэманструецца высокая свядомы патрыятызм совецкіх людзей. ...сь калгасніца сельскагаспадарчай арцелі «Чырвонаармеец» (Віцебскі раён) Анна ...брава. Яе два сыны пажыццёва служаць у Чырвонай Арміі. Зараз прызываўся трэці сын — Уладзімір. Шчаслівая ...ці прасіла і яго залічыць у рады РСЧА. ...просьбу задаволілі, і Уладзімір з радасцю сустрэў вестку аб залічэнні яго ў ...іяцыю.

Совецкі народ добра разумее, што час ...раз такі, які патрабуе выключнай мабілізацыйнай гатоўнасці. Узорна працуючы ... вытворчасці, кожны грамадзянін нашай радзімы імкнецца да аўладання ваеннымі ведамі. Тысячы людзей у нас ахоплены шматлікімі абароннымі мерапрыемствамі. У арганізацыях Асоавіяхіма — самым масавым у нашай краіне добраахвотным таварыстве — яны авалодваюць разнастайнейшымі ваеннымі спецыяльнасцямі.

Новы ўздым абаронна-масавай работы ...абліва намеціўся пасля XVIII з'езда нашай партыі, калі былі створаны ваенныя аддзелы ў апараце партыйных органаў. З дапамогай партыйных арганізацый усё шырэй і шырэй у нас разгортваецца абаронная работа на фабрыках, заводах, у калгасах, соўгасах і ўстановах. Так, напрыклад, у Ельскім раёне (Палеская вобласць) асоавіяхімаўская арганізацыя наладзіла абаронна-масавую работу ва ўсіх населеных пунктах. У выніку гэтага падрыхтавана 460 значкістаў ППХА, 444 варашылаўскія стралкі, 46 станкавых кулямётчыкаў.

Шырока разгортваецца масава-абаронная работа ў заходніх абласцях БССР. Так, напрыклад, у Сямяціцкім раёне (Брэсцкая вобласць) за апошні час створана 25 новых асоавіяхімаўскіх арганізацый, якімі ахоплена 686 чалавек, падрыхтаван 21 інструктар ППХА. У 10 гуртках ППХА займаецца 225 чалавек. У часе падрыхтоўкі да святкавання гадавіны з дня вызвалення працоўных Заходняй Беларусі ад белапольскага іга быў праведзен ваенізіраваны паход, у якім прыняла ўдзел 180 чалавек. Партыйная арганізацыя раёна ўзначальвае абаронную работу, аказвае практычную дапамогу асоавіяхімаўскім і іншым абаронным арганізацыям.

Комсамол, наша моладзь з'яўляюцца застрэльшчыкамі абароннай работы на прадпрыемствах і ва ўстановах. Так, у Політэхнічным інстытуце (Мінск) падрыхтаваны 1104 значкісты ППХА, 174 варашылаўскія стралкі, 193 інструктары стралковага спорта, 146 планерыстаў, 160 матацыклістаў. Усе 1192 комсамольцы інстытута авалодваюць ваеннымі спецыяльнасцямі, стаяць на чале ўсёй абароннай работы.

Вялікую работу праводзяць абаронныя камісіі мясцовых Советаў дэпутатаў працоўных. Яны жыва цікавяцца масава-абароннымі мерапрыемствамі. Вось некаторыя прыклады. Абаронная камісія Асовецкага сельсовета, Петрыкаўскага раёна, аказвае штодзённую практычную дапамогу арганізацыям Асоавіяхіма і Чырвонага крыжа. Абаронная камісія Гомельскага горсовета сістэматычна правярае стан абароннай работы на прадпрыемствах і ва ўстановах.

Але далёка не ўсюды абаронныя камісіі разгарнулі сваю работу. У радзе раёнаў — Камарынскім, Лельчыцкім, Брагінскім і інш. — камісіі зусім не створаны, а ў іншых раёнах яны створаны, але не працуюць. Задача партыйных, комсамольскіх арганізацый — ажывіць дзейнасць абаронных камісій, забяспечыць іх актыўны ўдзел ва ўсіх масава-абаронных мерапрыемствах.

Асноўным недахопам у пастаноўцы масава-абароннай работы трэба прызнаць тое, што яна зводзілася толькі да арганізацыі гурткоў, што прыводзіла да распыленасці і адсутнасці сканцэнтраванасці ўвагі насельніцтва на асноўных пытаннях. У гуртках вывучалася тэорыя, а практычных заняткаў амаль не было. Гэтым і выклікана зараз перабудова ўсёй работы Асоавіяхіма. Яна зводзіцца да таго, што работа з гурткоў, дзе часам была вялікая колькасць людзей рознага ўзроўню развіцця, пераносіцца ў падраздзяленні — групу, каманду, атрад. Заняткі праходзяць пад кіраўніцтвам камандзіра па ўстаноўленай праграме ваеннай падрыхтоўкі насельніцтва. Такім чынам абаронная работа становіцца больш цікавай, больш набліжанай да ваенных умоў.

Зараз задача партыйных арганізацый заключаецца ў тым, каб дапамагчы Асоавіяхіму хутка перабудаваць сваю работу, рашуча палепшыць ваеннае абучэнне насельніцтва. Многія партарганізацыі па дзеламу ўзяліся ўжо за гэтую справу. Клічаўскі РК КП(б)Б, напрыклад, вылучыў 8 комуністаў камандзірамі падраздзяленняў. Бюро Віцебскага абкома партыі спецыяльна заслухала пытанне аб перабудове ваеннага абучэння працоўных і аказанні практычнай дапамогі Асоавіяхіму. У Мінскай вобласці падабраны ўжо камандзіры падраздзяленняў, кіраўнікі 106 груп. У Гомельскай вобласці падабрана 78 камандзіраў, якія прыступілі да правядзення заняткаў. У выніку ўжо здаюцца залікі па новай праграме. Так, у Гомелі здалі залік на значок варашылаўскага стралка 70 чалавек, у Мінску — 111.

Аднак далёка не ва ўсіх арганізацыях паспяхова праходзіць перабудова. У Сталінскім раёне гор. Мінска, напрыклад, пасля раду ўзорна праведзеных мерапрыемстваў масава-абаронная работа зараз аслабла. На заводзе «Большэвік» і іншых прадпрыемствах раёна не разгорнута работа па-новаму, а партыйныя арганізацыі не ўмяшаліся ў гэтую справу, не ўзялі яе ў свае рукі. Такое становішча не можа быць цярпімым.

Абаронная работа павінна набыць сапраўды масавы характар. Трэба па-бальшэвіцку ўзяцца за ваеннае абучэнне працоўных, якія гараць жаданнем мацаваць абаронную магутнасць сваёй любімай маці-радзімы. У авангардзе гэтай вялікай, адказнай справы павінны быць комуністы і комсамольцы.

Настойліва паляпшаць масава-абаронную работу — важнейшая задача партыйных арганізацый. Ні на мінуту нельга забываць указанні вялікага Сталіна аб тым, што «Трэба ўвесь наш народ трымаць у стане мабілізацыйнай гатоўнасці перад тварам небяспекі ваеннага нападу, каб ніякая «выпадковасць» і ніякія фокусы нашых знешніх ворагаў не маглі засцігнуць нас знянацку...».

АДКРЫЛАСЯ II МІНСКАЯ АБЛАСНАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ ЛКСМБ

Учора, у памяшканні Дома партыйнай асветы, пачала сваю работу II мінская абласная канферэнцыя ЛКСМБ. У прэзыдыум канферэнцыі выбраны сакратары ЦК КП(б)Б таварышы Панамарэнка, Кулагін, сакратар абкома КП(б)Б т. Матвееў, тт. Лявіцкі, Лабанаў, Валошын, Самарын, старшыня выканкома абласнога Совета дэпутатаў працоўных тав. Цёмкін, начальнік абласнога аддзялення НКВД тав. Пташкін, тт. Каралёў, Крыўчонак, Кулікаў, Мальчэўскі і іншыя.

Поўнымі захаплення авацыямі сустрэлі дэлегаты прапанову аб выбранні ў ганаровы прэзыдыум канферэнцыі Палітбюро ЦК ВКП(б) на чале з правадыром народаў таварышам Сталіным.

Пасля выбрання сакратарыята, мандатнай камісіі і зацвярджэння парадку работы канферэнцыі з справаздачным дакладам выступіў сакратар абкома ЛКСМБ тав. Кулікаў.

Даклад аб дзейнасці рэвізійнай камісіі зрабіла тав. Бернштэйн.

У спрэчках па справаздачнаму дакладу абкома і рэвізійнай камісіі выступілі тт. Крупкін (Барысаў), Шлюшанкоў (Копыль), Кузьмянкоў (Н-ская часць).

Пад бурныя, доўга не змаўкаючыя апладысменты і воклічы «ура» канферэнцыя прыняла прывітальную тэлеграму лепшаму другу совецкай моладзі, правадыру працоўных вялікаму Сталіну.

Сёння на канферэнцыі прадаўжаюцца спрэчкі па справаздачных дакладах абкома і рэвізійнай камісіі.

Да ведама дэпутатаў Мінскага абласнога Савета дэпутатаў працоўных

Акліканцца 3-я Сесія Мінскага абласнога Совета дэпутатаў працоўных 30 верасня, у 12 гадзін дня, у Доме партасветы.

Дэпутаты Мінскага абласнога Совета ... білетах.

Выканаўчы камітэт Мінскага абласнога Совета дэпутатаў працоўных.

БУЛЬБАКАПАЛКІ ПРАСТОЙВАЮЦЬ

БАРЫСАЎ. (Па тэлефону). Багаты ўраджай бульбы ў гэтым годзе збіраюць калгаснікі раёна. У сельскагаспадарчых арцелях «Маяк сацыялізма», Прыгараднага сельсовета, і «Большэвік», Бытчанскага сельсовета, кожны гектар дае ў сярэднім да 250 да 300 цнт бульбы.

Улічваючы неспрыяючыя ўмовы сёлетняй восені, большасць калгасаў Кішчына-Слабодскага, Валіцкага, Халхоліцкага сельсоветаў мабілізавала ўсе сілы на хутчэйшую ўборку бульбы. Выкапана ўжо 13—15 проц. пасеянай плошчы.

Дружна вышлі ў поле на ўборку бульбы 140 жанчын калгаса імені Варашылава, Валіканеганіцкага сельсовета. Устаноўлена эдзельшчына, нормы выконваюцца на 200—300 проц.

Аднак, нельга яшчэ сказаць, што раён прыступіў да масавай копкі бульбы. На 25 верасня ўбрана толькі 6 проц. плошчы. У Чарнявіцкім сельсовеце кіраўнікі калгасаў чакаюць лепшага надвор'я і не пачынаюць уборкі бульбы.

Такі-ж, прыкладна, настрой у кіраўнікоў сельгасарцелей Новасельскага і Датчыскага сельсоветаў. Тут чакаюць сонечных дзён. У 49 калгасах раёна яшчэ не выкапана ні адной баразны бульбы.

Як не дзіўна, але да апошняга часу машынна-трактарныя станцыі стаяць у баку ад уборкі бульбы. Бульбакапалкі, якія знаходзяцца ў іх распараджэнні, прастойваюць. У Прыямінскай МТС ёсць 4 бульбакапалкі. ... Аднак, гэта не зроблена, хоць МТС атрымала план убраць машынамі 230 гектараў бульбы.

Затрымка з разгортваннем масавай уборкі бульбы звязана яшчэ з выкананнем плана абавязковых паставак. На гэты час здадзена толькі 800 тон бульбы, што складае 3,2 проц. плана. Толькі адзін калгас — «Маяк сацыялізма» (старшыня тав. Старадзедка) — поўнасцю разлічыўся з дзяржавай па бульбапастаўках.

Такое становішча, аднак, мала турбуе раённых работнікаў. Партыйныя арганізацыі калгасаў, выканкомы сельсоветаў, пізавы актыў і загатоўчы апарат не мабілізаваліся на барацьбу за хутчэйшую ўборку бульбы і выкананне плана дзяржаўных паставак.

Г. ЛЯНДРЭС.

УБОРКУ РАСЦЯГНУЛІ НА МЕСЯЦ

Пра калгас «Новае жыццё», Балоцкага сельсовета, Пухавіцкага раёна, не беспадстаўна гавораць: ён горы можа варочаць. Тут штодня можа выходзіць на работу да 150 працаздольных калгаснікаў. Не раўня гэтаму калгасу ні «Чырвоная іскра», ні калгас імені Варашылава, дзе на работу выходзяць тры мужчыны і не больш 10 жанчын. У трох паляводчых брыгадах калгаса «Новае жыццё» налічваецца не менш 90 працаздольных жанчын і 45 мужчын.

— У іх лішкі рабочай сілы, — заяўляе загадчык райземаддзела т. Шавель.— Мы ім адвялі ўбраць сенажаць суседняга калгаса...

Чаму-ж у «Новым жыцці» не ўбрана ні аднаго гектара бульбы і нічога не ўзаранa на зябліва? Хто перашкаджаў калгасу своечасова разлічыцца з дзяржавай па зернапастаўках, па сену, па бульбе?

— У нашым калгасе старыя парадкі, — адказвае сакратар комсамольскай арганізацыі калгаса Міхась Калясенька. Ён абураецца прымірэнчымі адносінамі старшыні калгаса да лодыраў і гультаёў і адначасова сам раіць даваць у нядзелю калгаснікам коней для ўборкі сваёй бульбы на прысядзібных участках, калі калгасная бульба яшчэ не ўбрана.

Мы прысутнічалі 24 верасня пры першым выхадзе на ўборку бульбы. Ганебная з'ява. На ўборку людзі сабраліся толькі ў 11 гадзін раніцы. Брыгадзір другой брыгады Кузьма Кляўко два разы абходзіў хаты, запрашаючы людзей на работу.

— Што я зраблю, калі мяне не слухаюць, — скардзіўся ён і абвінавачваў старшыню калгаса Н. Кораня, які ні аднаго лодыра і прагульшчыка не выклікаў на пасяджэнне праўлення калгаса, не даў ім вымовы, спагнання.

У калгасе ёсць свае яслі. Але яны больш спрыяюць хатняй рабоце калгасніц, чым ранняму выхаду на ўборку бульбы.

Як правіла, жанчыны, выпаліўшы печы і паснедаўшы, спраўляюцца яшчэ сёе-тое зрабіць у сябе дома. Ганну Корань, якая лічыцца ў калгасе передавой стаханаўкай, у 10 гадзін 20 мінут раніцы мы засталі дома за швейнай машынай.

— А што-ж мне рабіць? — заявіла яна. — Ніхто не пайшоў на бульбу, дык і я не пайшла...

Толькі пасля 11 гадзін калгаснік Іван Калясенька паехаў на жняярцы жаць бульбоўнік на сілос. У калгасе, дзе ёсць да 150 працаздольных, не знайшлося яму памочніка, які пайшоў-бы вадзіць коні.

— За колькі-ж дзён вы мяркуеце ўбраць бульбу? — звярнуліся мы да старшыні калгаса Н. Кораня.

— За месяц думаем убраць, — зусім спакойна і не двухсэнсоўна адказаў кіраўнік калгаса. Ён мяркуе ўбіраць бульбу на працягу ўсяго кастрычніка, калі настануць халады і замаразкі.

Месячны «план» уборкі паслядоўна ажыццяўляецца. Аб гэтым гаворыць і спазненне на пяць гадзін пры выхадзе на работу ў першы-ж дзень, аб гэтым сведчыць і адсутнасць барацьбы з лодырамі і трохгадзінныя перапынкі на абед.

З-за позніх выхадаў і доўгіх перапынкаў для непасрэднай работы ў полі застаецца не больш 4—5 гадзін. Але гэта ніколькі не турбуе ні партыйную, ні комсамольскую арганізацыі калгаса, ні кіраўнікоў раёна.

Такія парадкі там, дзе вельмі часта бываюць упаўнаважаныя з раёна. Такія справы ў калгасе, якому зайздросцяць суседзі. А калі-ж будуць убіраць бульбу калгаснікі «Чырвонай іскры», «Яснай паляны» і сельгасарцелі імені Варашылава, дзе яшчэ не здана дзяржаве зерно і не засеяны азімыя?

А. МАТУСЕВІЧ.

ПУХАВІЧЫ. (Спец. кар. «Звязды»).

ТЭЛЕГРАМЫ

Англа-германская вайна

Германскія паведамленні

БЕРЛІН, 27 верасня. (ТАСС). Вярхоўнае камандаванне ўзброенымі сіламі Германіі паведамляе: буйныя сілы германскай авіяцыі ўчора зрабілі напад на ваенныя аб'екты Паўднёвай і Сярэдняй Англіі. У Вулстоне зроблены вялікія разбурэнні ангар і іншых збудаванняў авіяцыйных заводаў. На іншых ваенных прадпрыемствах Сярэдняй Англіі ўзніклі вялікія пажары і адбыліся ўзрывы. Значныя пашкоджанні зроблены партовым збудаванням і газавым заводам у Саўтгемптоне. У раёне Ліверпуля бомбы папалі ў шлюз і непрыяцельскі гандлёвы параход. Дальнабойныя гарматы ваенна-марскога флота абстралялі Дуўр. Ля берагоў Шатландыі падвергнут бамбардыроўцы канваіруемы караван суднаў. Два судны загарэліся.

Начныя налёты германскай авіяцыі былі накіраваны перш за ўсё супроць Лондана. Бамбардыроўцы падвергліся партовыя збудаванні ў Ліверпулі і Беркенхедзе. Адзначаны вялікія пажары. Учора ноччу нязначныя паветраныя сілы праціўніка вялі напад на Галандыю, Бельгію і Паўночную Францыю. Англійская авіяцыя ўчора страціла 27 самалётаў, 6 германскіх самалётаў не вярнуліся.

Германская падводная лодка патапіла два ўзброеныя непрыяцельскія гандлёвыя судны водазмяшчэннем у 8.700 тон.

Англійскія паведамленні

ЛОНДАН, 27 верасня. (ТАСС). Афіцыяльна паведамляецца, што большасць германскіх самалётаў, якія прымалі ўдзел учора ў аперацыях супроць Англіі, дзейнічалі ў адзіночку. Непрыяцельскія самалёты скінулі бомбы ў двух пунктах на паўночным усходзе Англіі, нанёсшы некаторыя матэрыяльныя страты і выклікаўшы чалавечыя афяры. У часе нападу на англійскія гарады на беразе Ла-Манша бамбардыроўкай зроблены пашкоджанні. Ёсць забітыя і раненыя.

Учора англійскай знішчальнай авіяцыяй збіта 19 непрыяцельскіх самалётаў, англійская авіяцыя страціла 6 самалётаў.

Англа-італьянская вайна

Італьянскія паведамленні

РЫМ, 27 верасня. (ТАСС). У зводцы італьянскага камандавання гаворыцца, што ў Паўночнай Афрыцы англічане зрабілі паветраны налёт на Салум. Італьянскія самалёты бамбардыравалі Хайфу. Бомбы папалі ў рэзервуары, нафтаправоды, ваенныя склады, чыгуначныя і партовыя збудаванні і стаянку падводных лодак. Італьянскія самалёты вярнуліся на базы.

Ва Усходняй Афрыцы італьянская авіяцыя бамбардыравала атрады непрыяцельскіх войск на захад ад Галабата, а таксама рэкі Атбара ў Судане. Праціўнік зрабіў паветраныя налёты на Эргейса, Берберу, Джыг-Джыга, Агардат і Гура. Пры налёце англічан на Метэма забіта 6 і ранена 23 чалавекі з тузэмнага насельніцтва. Збіты два англійскія самалёты.

Англійскія паведамленні

ЛОНДАН, 27 верасня. (ТАСС). З Каіра афіцыяльна паведамляецца, што злучэнне англійскіх бамбардыроўшчыкаў падвергла пазаўчора паспяховай бамбардыроўцы порт Тобрука, казармы, берагавыя пабудовы і скапленне аўтатранспарта. На набярэжнай успыхнуў вялікі пажар.

Англійскія самалёты прадаўжалі паспяховыя аперацыі ва Усходняй Афрыцы і Італьянскім Самалі. Бамбардыроўцы падвергліся Асаб, Макака і Бербера. У Метэма з невялікай вышыні былі атакаваны стаяўшыя на зямлі непрыяцельскія самалёты.

Італьянскія знішчальнікі, зрабіўшыя налёт на Мальту, былі спатканы нашымі самалётамі. Адзін італьянскі самалёт збіт.

Рост антыамерыканскіх настрояў у Японіі

НЬЮ-ЙОРК, 27 верасня. (ТАСС). Як перадае агенцтва Юнайтэд Прэс, асобы, якія прыбываюць з Токіо, паведамляюць аб росце ў Японіі антыамерыканскіх настрояў. Каля пасольства ЗША ў Токіо расклеены плакаты з надпісам: «Японія не дапусціць умяшання Англіі і Амерыкі ў справы Азіі». Арганізацыя адстаўных армейскіх афіцэраў звярнулася да ўрада з просьбай неадкладна патрабаваць ад Злучаных Штатаў раз'яснення іх пазіцыі ў адносінах Сінгапура. Арганізацыя настойвае, каб, у выпадку нездавальняючага адказу ЗША, Японія захапіла Сінгапур і Ганконг.

Спыненне налётаў на Гібралтар

ЛОНДАН, 27 верасня. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, ліёнская радыёстанцыя ўчора паведаміла, што як толькі англійская эскадра спыніла атакі на Дакар, былі спынены налёты французскіх самалётаў на Гібралтар.

Новы снарад

НЬЮ-ЙОРК, 27 верасня. (ТАСС). Газета «Дэйлі мірор» паведамляе, што Англія прымяняе новы сакрэтны снарад для зенітных гармат. Пры ўзрыве снарад выпускае газ. Пралятаючы праз гэтую масу газа самалёт успалымняецца.

Па Совецкай краіне

ЛІТАРАТУРНАЯ СПАДЧЫНА РЭПІНА

ЛЕНІНГРАД. У рукапісным аддзеле Рускага музея захоўваецца багатая літаратурная спадчына вялікага рускага мастака І. Е. Рэпіна.

Пісьмы І. Е. Рэпіна з-за граніцы свайму настаўніку і другу-мастаку І. Н. Крамскому, гарачаму прыхільніку ідэйнага рэалістычнага мастацтва, дазваляюць падрабязна азнаёміцца з творчымі замысламі Рэпіна гэтага перыяда, яго адносінамі да заходнееўрапейскага мастацтва.

Многа цікавых матэрыялаў, па-новаму асвятляючых творчую біяграфію мастака, знаходзіцца ў пісьмах Рэпіна да дачкі — В. І. Рэпінай, да І. Я. Гінцбурга, мастака В. М. Максімава і іншых.

Днямі фонды рэпінскага архіва Рускага музея папоўніліся новымі матэрыяламі. Атрыман статут Інстытута прыгожых мастацтваў, распрацаваны Рэпіным, і рад іншых цікавых дакументаў.

(ТАСС).

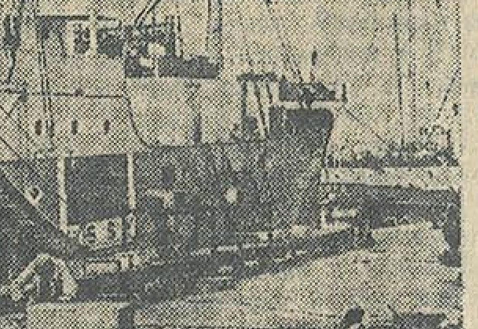

Разгрузка рэфрыжэратараў «Рыон» і «Волга» ля прычала халадзільніка «Востокрыбхолад» (Уладзівасток).
Фото В. Мяснікова. (Фото ТАСС).

XII ШАХМАТНЫ ЧЭМПІЯНАТ СССР

Бадай, правільна будзе сказаць, што ў 17 туры, які іграўся 27 верасня, гледачоў больш за ўсё цікавіла адно пытанне: ці атрымае гросмейстар Батвінік шансы на захаванне звання чэмпіёна СССР (для гэтага яму патрэбна было выйграць у Ліліенталя) або канчаткова іх страціць. Аднак шматлікія прыхільнікі яго таленту былі расчараваны: пасля 15-га тура гросмейстар стаў непазнавальным: нервовасць і звязаныя з ёй недакладнасці, якія, наогул гаворачы, зусім не ўласцівы Батвініку, суправаджаюць яго ігру вось ужо некалькі тураў падрад.

І ў 17 туры Батвінік зноў дапусціў недакладнасць. Іграючы з Ліліенталем, ён адмовіўся ад спрашчэння і стаў абвастраць ігру, што, як пераканаўча даказаў яго праціўнік, было памылковым. У заключэнне Батвініку прышлося аддаць ладдзю за каня і пешку, але і гэта не паслабіла атакі. Хутка Батвінік здаўся.

Такім чынам, зараз можна амаль з упэўненасцю сказаць, што гросмейстар Батвінік вымушан будзе ўступіць у гэтым чэмпіянаце пачотнае званне шахматнага чэмпіёна Совецкага Саюза. Але каму? На гэтае пытанне 17 тур яшчэ не даў адказу, бо зноў некалькі чалавек з роўным правам прэтэндуюць на гэта пачотнае званне.

Бандарэўскі выйграў у Мікенаса, Балеслаўскі сыграў з Канстанцінопальскім унічыю. Смыслоў, хоць і не скончыў сваю партыю супроць гросмейстара Котава, але ў адкладзенай пазіцыі мае значныя шансы на выйгрыш.

Пасля 17 тураў на першым месцы папярэйшаму Смыслоў (11 з 16), ушчыльную за ім — Бандарэўскі, Ліліенталь (па 10½ з 15), затым Балеслаўскі (10½ з 16). Далей ідзе Макагонаў (9½ з 15), за ім Батвінік і Керэс (па 8½ з 14). Больш ясным стане становішча пасля даігрывання адкладзеных партый, якіх набралася зараз 24. Даігрыванне гэтае можа значна павысіць шансы чэмпіёна Беларусі майстра Верасава на прызавое месца. У 17 туры ён адклаў сваю партыю з чэмпіёнам Латвійскай ССР Петровым у значна лепшай для сябе пазіцыі.

Адкладзеныя партыі даігрываюцца сёння.

ДВА-ТРЫ ЎРАДЖАІ ГАРОДНІНЫ Ў ГОД

СУХУМІ. Спрыяючы клімат Абхазіі дазваляе калгасам здымаць два-тры ўраджаі гародніны ў год з адной плошчы. Буйных поспехаў дабіліся калгасы, якія знаходзяцца каля Сухумі. Арцель «Іскра рэвалюцыі», убраўшы летам капусту, пасадзіла на гэтым участку памідоры і сабрала вялікі ўраджай. У калгасе імені Кірава на плошчы, з якой былі ўбраны раннія памідоры, выспявае ўжо капуста. У арцелі імені Бакрадзе з участка ў паўтара гектара спачатку быў убран ураджай радыскі, затым памідораў, а летам калгаснікі пасадзілі тут сталовую і цвятную капусту, ураджай якой будуць збіраць ў лістападзе-снежні.

Два ўраджаі агуркоў, морквы, цыбулі, буракоў атрымала ў калгасе «КІМ» брыгада тав. Башчэвана. З аднаго з участкаў яна зняла тры тоны нежынскіх агуркоў, затым пасадзіла асеннюю капусту. Гэты калгас яшчэ ў жніўні, на два з палавінай месяца раней тэрміну, выканаў план паставак гародніны дзяржаве.

(ТАСС).

ПРАЦОЎНАЕ СЯЛЯНСТВА СОВЕЦКАЙ ЛАТВІІ АТРЫМАЛА ЗЯМЛЮ

22 ліпеня Народны сейм Латвійскай ССР аднагалосна прыняў дэкларацыю аб аб'яўленні зямлі ўсенародным здабыткам, гэта значыць дзяржаўнай уласнасцю. Землеўпарадчыя работы рашана было правесці ва ўдарным парадку — да 25 верасня. Усе прымаўшыя ў іх удзел ахопленыя велізарным уздымам і натхненнем, імкнуліся як мага хутчэй ажыццявіць векавыя спадзяванні працоўнага сялянства, даць зямлю батракам і малазямельным сялянам. У выніку план работ выканан датэрмінова. Да 22 верасня закончана размеркаванне зямлі, праведзены ў натуры граніцы новых участкаў. 22.882 участкі прырэзаны да дробных гаспадарак, створана 47.487 новых гаспадарак.

У Казані, на месцы, дзе ў былыя годы стаяла булачная, у якой працаваў калісьці М. Горкі, арганізаван у гэтым годзе дом-музей Горкага. На здымку: у адным з залаў музея.
Фото Б. Мяснікова. (Фото ТАСС).

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

ЗАЙМАЦЦА АГІТАЦЫЯЙ КАНКРЭТНА, ПА СУТНАСЦІ

У маі гэтага года аддзел прапаганды і агітацыі Аршанскага райкома КП(б)Б склікаў нараду кіраўнікоў агіткалектываў і сакратароў пярвічных партыйных арганізацый па пытанню паляпшэння агітацыйна-масавай работы на сяле.

Тут-жа на нарадзе было дана ўказанне як павінны працаваць агіткалектывы, як лепш арганізаваць справу з тым, каб падняць якасць агітацыі. Быў унесен рад каштоўных прапаноў. Гэта нарада многаму навучыла, дала напрамак у рабоце. Вось чаму прысутныя прасілі часцей збіраць такія нарады для абмену вопытам работы.

Але час ішоў. Просьбы таварышоў хутка былі забыты. На працягу амаль 5 месяцаў не было праведзена ніводнай інструктыўнай нарады. Па сутнасці кіраўнікі агіткалектываў былі прадастаўлены самім сабе. Такое становішча загадчык аддзела прапаганды і агітацыі тав. Шэндалесаў аб'ясняе тым, што быццам у летні перыяд нельга было адрываць людзей ад работы. А склікаць па выхадных днях — многія таварышы не прыдуць, паколькі некаторыя сельсоветы знаходзяцца на адлегласці 30 — 40 кілометраў ад горада. Апрача таго, усе выхадныя ў работнікаў райкома заняты—праводзяцца іншыя мерапрыемствы.

Як відаць, зыходзячы з гэтых меркаванняў быў складзен план, згодна якога 25 сельсоветаў былі разбіты на 4 зоны. Двум інструктарам аддзела прапаганды і агітацыі было даручана абслугоўваць па 2 зоны, г. зн. па 12—13 сельсоветаў. Ясна, што таварышы не маюць магчымасці пабываць у кожным сельсовеце хоць адзін раз у месяц на адным з семінараў, каб своечасова даць метадычныя ўказанні, як лепш пабудаваць гутарку, падабраць неабходную літаратуру, наглядныя дапаможнікі. І зусім законныя скаргі кіраўнікоў агіткалектываў на тое, што на працягу доўгага часу ніхто з работнікаў райкома ў іх не бывае.

— Мяне вылучылі кіраўніком агіткалектыва,—гаворыць тав. Раманаў (Якаўлевіцкі сельсовет),—а канкрэтнай дапамогі не аказалі. Я раблю ўсё па свайму ўгледжанню і, як пасля выяснілася, раблю не зусім добра. Ні разу ніхто з аддзела прапаганды і агітацыі райкома не заглянуў да нас на заняткі семінара, не ўказаў на недахопы.

У выніку адсутнасці дапамогі тав. Раманаў не справіўся з сваімі абавязкамі і зараз рашэннем РК КП(б)Б аслабанён ад гэтай работы.

Рэдка заглядваюць работнікі аддзела прапаганды і агітацыі і ў тыя калгасы, якія знаходзяцца паблізу ад раённага цэнтра. Сельгасарцель «Чырвоны Бераг», Пішчалаўскага сельсовета, напрыклад, знаходзіцца вельмі блізка ад Оршы, а ў райкоме не ведаюць сапраўднага становішча агітацыйна-масавай работы ў калгасе. У аддзеле прапаганды і агітацыі лічаць, што тут работа пастаўлена ўзорна, між тым яна за апошні час значна аслабла. Семінары збіраюцца рэдка. Са слоў самога кіраўніка агіткалектыва тав. Гурэвіча відаць, што і гутаркі сталі праводзіцца радзей. Да 22 верасня, напрыклад, у калгасе не была праведзена гутарка аб гадавіне з'еднання беларускага народа. Агітатар тав. Таўгер расказвае, што райком часамі, рассылаючы ўказанні наконт правядзення таго ці іншага семінара, зусім абыходзіць даны калгас.

Задача агіткалектываў—падрыхтаваць агітатараў да чарговых заняткаў, параіць, як лепш пабудаваць гутаркі, каб яны былі глыбоказмястоўнымі, мэтаімкнёнымі, цікавымі і праходзілі на высокім ідэйна-палітычным узроўні. Ад таго, наколькі будзе дзейсна агітацыя, залежыць і паспяховае выкананне гаспадарчых задач. Жыццё паказала, што там, дзе штодзённа клапоцяцца аб палітычным выхаванні калгаснікаў,—работа спорыцца, ёсць добрыя поспехі ў калгасе.

У Высоцкім сельсовеце (кіраўнік агіткалектыва—дырэктар сярэдняй школы тав. Крывіца) з усёй сур'ёзнасцю аднесліся да работы з агітатарамі, ім штодзённа аказваецца адпаведная дапамога. 31 агітатар рэгулярна праводзіць гутаркі з калгаснікамі, раз'ясняючы ім пастановы партыі і ўрада, мабілізуючы на падняцце прадукцыйнасці працы, умацаванне працоўнай дысцыпліны, на датэрміновае выкананне абавязацельстваў перад дзяржавай. І як вынік, гэты сельсовет з'яўляецца перадавым па раёну, добра спраўляецца з усімі палітычна-гаспадарчымі задачамі.

Нядрэнна наладжана палітычная агітацыя і ў Кудаеўскім сельсовеце. Правільнае спалучэнне масава-палітычнай работы з выкананнем гаспадарча-палітычных задач дало добрыя вынікі. Веснавая пасяўная кампанія была праведзена своечасова. Калгасы сельсовета арганізавана правялі ўборку, поўнасцю разлічыліся з дзяржавай па зернапастаўках.

Адным з першых у раёне выканаў свае абавязацельствы перад дзяржавай па зернапастаўках Баранскі сельсовет. У гэтым вялікая заслуга і агітатараў (кіраўнік агіткалектыва т. Пахоменка).

Але, на жаль, ёсць нямала пярвічных партарганізацый, дзе большэвіцкай агітацыі надаецца яшчэ недастаткова ўвагі, дзе лічаць гэту справу другараднай. Так, напрыклад, у Гальцэўскім сельсовеце многія агітатары працуюць дрэнна, гутаркі праводзяцца ад выпадку да выпадку. Агітатараў рэдка збіраюць, не кантралююць іх работы і таму аб дзейснасці і даходлівасці гэтай агітацыі гаварыць не прыходзіцца. Не выпадкова Гальцэўскі сельсовет адстае па ўсіх відах сельскагаспадарчых работ.

Не лепш абстаіць справа ў Крапівенскім сельсовеце. Тут агіткалектыў налічвае 26 чалавек. Людзей нямала, але яны не мабілізавалі калгаснікаў на ўзорную работу. Сельсовет знаходзіцца ў радах адстаючых. Семінары агіткалектыва збіраюцца рэдка. Агітатары часта ідуць на заняткі слаба падрыхтаванымі. Кіраўнік агіткалектыва тав. Пяхота расказвае аб такім факце. Агітатар тав. Шалуха пайшоў праводзіць гутарку аб Міжнародным антываенным дні—1 жніўня, тады калі сутнасці і значэння гэтага дня сам не разумеў. Ясна, які мог быць змест такой гутаркі!

Аналагічнае становішча ў Шыбецкім і Будаеўскім сельсоветах.

Усё гэта сведчыць аб тым, што Аршанскі РК КП(б)Б аддае недастаткова ўвагі палітычнай агітацыі на сяле, вельмі мала займаецца гэтай справай. І не дзіўна, што на пытанне, як арганізавана агітацыя ў раёне, сакратар райкома тав. Шаўпоў не змог даць канкрэтнага адказу.

— Я мала асведамлен у гэтай справе. Лепш звярніцеся ў аддзел прапаганды і агітацыі,—заявіў ён.

Партыя патрабуе рашучага паляпшэння палітычнай агітацыі, як магутнай зброі комуністычнага выхавання мас. Выканаць гэтае патрабаванне партыі можна толькі пры ўмове, калі РК КП(б)Б і пярвічныя партыйныя арганізацыі будуць кіраваць агітацыяй канкрэтна і па сутнасці, штодзённа цікавіцца работай агітатараў, клапаціцца аб іх палітычным выхаванні, аб павышэнні іх ідэйна-тэарэтычнага і культурнага ўзроўню.

Я. САВІЦКАЯ.

БУДНІ ПАРТАРГАНІЗАЦЫІ АДНАГО ПАДРАЗДЗЯЛЕННЯ

Падраздзяленне Н-скай часці рыхтавалася да выхаду на тактычныя вучэнні. Ідуць апошнія падрыхтаванні. Чырвонаармеец Закачура ўжо некалькі мінут возіцца каля машыны і ніяк не можа яе завесці. Заўважыўшы гэта, да машыны падыходзіць чырвонаармеец, кандыдат партыі тав. Левін.

— Ну-ка, пакруці разок, яшчэ, яшчэ... Хопіць... Цяпер паглядзім карбюратар.

Паглядзелі. Карбюратар аказаўся засмечаным.

— Вось цяпер бачыш, дзе загвоздка! Трэба лепш глядзець за машынай.

Карбюратар прачысцілі, і матор запрацаваў.

З Закачура адбыўся і другі выпадак. Ён не замаскіраваў старанна машыну. Гэта заўважыў парторг тав. Субочаў. Агульнымі намаганнямі гэты недагляд быў своечасова выпраўлен.

Комуністы падраздзялення на справе з'яўляюцца першымі памочнікамі камандзіра, яго моцнай апорай.

Асаблівасцю гэтай маладой партыйнай арганізацыі, якая налічвае 5 членаў партыі і столькі-ж кандыдатаў, з'яўляецца тое, што партыйная работа тут будуецца мэтанакіравана, максімальна набліжаецца да канкрэтных баявых задач падраздзялення.

Парторг — чырвонаармеец тав. Субочаў, трымаючы цесную штодзённую сувязь з комуністамі і беспартыйнымі байцамі, усю работу партарганізацыі накіроўвае на дапамогу камандзіру падраздзялення.

Вось і сёння камандзір падраздзялення старшы лейтэнант тав. Удод адабрыцельна адзываецца аб дзеяннях комуністаў на вучэнні.

— Комуністы, — гаворыць ён, — забяспечылі гатоўнасць машын да марша. Іх асабісты прыклад арганізаванасці і дысцыпліны спрыяў поспеху вучэння.

Тав. Субочаў заўсёды складае план работы партарганізацыі загадзя ў канцы месяца, каб з самага пачатку новага месяца працаваць планава, без рыўкоў.

Папярэднія гутаркі з комуністамі перад складаннем плана даюць магчымасць парторгу намеціць у ім мерапрыемствы не надуманыя, а сапраўды надзённыя, падказаныя жыццём.

Аднойчы чырвонаармейцу, кандыдату партыі тав. Шакута адзін з байцоў задаў пытанне: «Што азначае паступовы пераход ад соцыялізма да комунізма?». Тэма гэта вялікая і сур'ёзная. Тав. Шакута абяцаў наладзіць па ёй спецыяльную гутарку. Ён пагаварыў з парторгам, і правядзенне такой гутаркі было ўключана ў план.

Кандыдат партыі тав. Казыбаеў выявіў, што байцы не задавальняюцца разрознымі інфармацыямі аб міжнародным становішчы. Яны хочуць паслухаць грунтоўны даклад. Парторг улічыў запатрабаванні байцоў, назначыў правядзенне гэтага даклада ў выхадны дзень і стаў клапаціцца аб дакладчыку.

Склаўшы план і намеціўшы выканаўцаў, трэба адначасова паклапаціцца, каб кожнае мерапрыемства было добра і ў тэрмін выканана. Парторг тав. Субочаў для гэтага не толькі своечасова напамінае кожнаму комуністу, што ён павінен зрабіць, але і аб'ясняе і дапамагае лепш выканаць заданне партарганізацыі.

Будучы сам палітычна падрыхтаваным, парторг дапамагае агітатарам складаць план чарговай гутаркі, асабіста праводзіць таварыскія субяседванні з комуністамі, самастойна вывучаючымі «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)».

Член ВКП(б) тав. Рыбкін, кандыдат партыі Смалякоў, Шакута, ды і сам парторг вывучылі і заканспектыравалі ўсе 12 раздзелаў «Кароткага курса гісторыі партыі» і зараз працуюць над першакрыніцамі. Тав. Субочаў прыступіў да вывучэння працы Леніна «Матэрыялізм і эмпірыякрытыцызм».

У партыйнай арганізацыі створана абстаноўка нецярпімасці да малейшага нарушэння воінскай дысцыпліны комуністамі. Кандыдат партыі тав. Дзікароў закурыў аднойчы ў парку, дзе стаяць машыны. На гэты факт неадкладна рэагаваў камандзір. Але і партыйная арганізацыя не пакінула гэты выпадак нарушэння дысцыпліны без увагі. Пытанне абмяркоўвалася на партыйным сходзе.

З дзесяці комуністаў партарганізацыі 9 — выдатныя і добрыя стралкі. Гэта, зразумела, робіць вялікі ўплыў на стралковую падрыхтоўку ў падраздзяленні.

Парторг кожны раз цікавіцца вынікамі стральбы. Сярод комсамольцаў аказалася некалькі таварышаў, якія дрэнна страляюць. Ён пагаварыў з гэтымі байцамі, сакратаром комсамольскага прэзідыума. Людзі сталі падцягвацца.

— Зараз, — гаворыць тав. Субочаў,— мы вучым комуністаў больш працаваць індывідуальна з кожным байцом, вывучаць іх запатрабаванні.

Комуністы падраздзялення, усведамляючы, якая велізарная адказнасць кладзецца на партыйную арганізацыю і на кожнага з іх паасобку, з большэвіцкай энергіяй змагаюцца за тое, каб зрабіць падраздзяленне сапраўды ўзорным.

Старшы палітрук Г. ВЯРХОЎСКІ.

У акруговым парткабінеце Упраўлення палітычнай прапаганды Заходняй Асобай Ваеннай Акругі — за вывучэннем «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)».
Фото Б. Вернера. (Фотахроніка БЕЛТА).

СУЧАСНЫЯ СРОДКІ ВАЙНЫ

Першая сусветная імперыялістычная вайна 1914—1918 гг. дала магутны штуршок развіццю ваеннай тэхнікі. Побач з якасным змяненнем вядомых к таму часу сродкаў барацьбы (артылерыя, авіяцыя) паявіліся і зусім новыя — хімія, танк, мінамёт, агнямёт і т. д. У цяперашняй вайне ўсе гэтыя сродкі барацьбы падвяргаюцца далейшым удасканаленням.

Пяхота, асноўны род войск, багата забяспечана аўтаматычнай і поўаўтаматычнай зброяй. Так, напрыклад, у італьянскай арміі, якая дзейнічае ва Усходняй Афрыцы, прымяняецца новая поўаўтаматычная вінтоўка, якая можа даваць 120 выстралаў у мінуту. У галандскай і бельгійскай аперацыях англічане прымянялі буйнакаліберны процівотанкавы кулямёт, які мае скорасць стральбы да 1.000 куль у мінуту і прабівае броню малага танка.

Артылерыя развіваецца па лініі павелічэння дальнасці, магутнасці, скарастрэльнасці і манеўранасці. Вайсковая артылерыя ўсіх сучасных буйных армій мае зараз на ўзбраенні сістэмы калібрам да 200 мм., якія страляюць на 20—25 кілометраў. Але ёсць таксама гарматы, якія страляюць на 100 кілометраў і больш. Газета «Франс мілітэр» паведамляла вясной, што ў Германіі вырабляюцца артылерыйскія гарматы для абстрэлу Лондана праз Ла-Манш.

У 1917 годзе англічане ў баі пад Камбрэ першымі прымянілі супроць немцаў масавую атаку танкаў (каля 400 штук). Англійскія танкі мелі слабую броню, нязначную ўзброенасць і паўзлі з чарапашай хуткасцю (ад 3 да 5 кіламетраў). Аднак, не гледзячы на гэтыя недахопы, эфект ад танкавай атакі быў патрасаючы. Уся тактычная глыбіня абароны была прарвана, войскі немцаў, якія падвергліся атацы, дэмаралізаваны. І толькі адсутнасць у даным выпадку буйных рэзерваў у англічан была асноўнай прычынай, якая перашкодзіла ператварыць тактычны поспех у аператыўны. З таго часу прайшло 23 годы. За гэты перыяд баявыя ўласцівасці танка палепшыліся ў дзесяткі разоў. На заходнім фронце прымяняліся танкі, якія маюць велізарную скорасць—да 60 кілометраў у гадзіну і ўзброены некалькімі гарматамі і кулямётамі.

Возьмем для прыкладу германскі цяжкі танк. Яго вага даходзіць да 75 тон, а таўшчыня броні — 85—100 мм. Танк узброен адзінаццацю кулямётамі і трыма гарматамі; адна з іх мае калібр да 150 мм. Танк абслугоўваецца экіпажам у 15 чалавек і рухаецца са скорасцю да 20 кілометраў у гадзіну. Калі ў баі пад Камбрэ удзельнічала да 400 танкаў, то ў баях на Захадзе летам гэтага года ў абодвух старон іх налічвалася амаль у дзесяць разоў больш.

Матацыкл як быстры перавозачны сродак і сродак разведкі быў вядомы і раней, але зараз ён набыў велізарнае аператыўнае значэнне. У майскай аперацыі на Захадзе немцы ў сваім наступленні прымянілі матацыклетныя войскі, колькасць якіх даходзіла да 60.000.

У пачатку першай сусветнай вайны авіяцыя скарыстоўвалася толькі як сродак разведкі. Скорасць самалётаў была нязначнай — усяго 90—100 кілометраў у гадзіну. Хутка паявіліся знішчальнікі—аднамесныя самалёты, узброеныя адным кулямётам, пачынала зараджацца бамбардыровачная і штурмавая авіяцыя. Але скорасць і бомбавая нагрузка першых самалётаў гэтага тыпу былі невялікія. Нямецкі самалёт «Альбатрос» паднімаў 300 кілаграмаў карыснага грузу і развіваў скорасць да 100 кілометраў у гадзіну.

У нашы дні самалёты паднімаюць да 8.000 кілаграмаў карыснага грузу. Знішчальнікі тыпу германскіх «Хейнкель» і «Месершміт» развіваюць скорасць да 600—700 кілометраў у гадзіну. Вялікую ролю сталі іграць пікіруючыя бамбардыроўшчыкі. Першыя спробы пікіравання былі яшчэ ў сусветную вайну 1914—18 гг. Аднак вялікага распаўсюджання яны не атрымалі. Зараз пікіруючыя бамбардыроўшчыкі атакуюць цэлі пад вялікім вуглом к гарызонту (да 90°). Бомбамятанне з пікіравання дае значна большую дакладнасць пападання.

У апошні час, як паведамляе іншакраінны друк, англійскія самалёты сталі скідваць новы від запальваючых бомб. Гутарка ідзе аб так званых «бомбах-лісточках». Лісточкі зроблены з цэлюлозы і маюць форму квадрата плошчай у 5 кв. см. У сярэдзіне такой маленькай пласцінкі ёсць гаручае вешчаство, абгорнутае ватай, якая быстра загараецца. Пласцінка пры падзенні лёгка загараецца і ўтварае полымя вышынёй у 1 метр. Такіх пласцінак самалёт можа ўзяць за адзін рэйс некалькі тысяч. Германскія газеты пішуць, што асабліва небяспечна, калі гэтыя новыя запальваючыя «бомбы» падаюць на хлебныя палі, лясы і драўляныя пабудовы.

У мінулую імперыялістычную вайну авіяцыя ўпершыню стала скідваць на парашутах дыверсантаў-разведчыкаў у тыл праціўніка. Пры аперацыях у чэрвені гэтага года немцы скінулі ў трохвугольніку Гаага—Ротэрдам—Амстэрдам 12.000 парашутыстаў (паводле даных «Дэйлі геральд»). А на ўсім бельгійска-галандскім фронце ў баях удзельнічала дзве германскія дывізіі парашутыстаў.

Хімічная зброя ў цяперашніх баях на Захадзе яшчэ не прымянялася. Аднак хімічныя лабараторыі і заводы ва ўсіх краінах працуюць поўным ходам, вынаходзяцца ўсё новыя і новыя атручваючыя вяшчэствы. Тэхніка сучаснай хімічнай барацьбы выключна разнастайна. Хімія можа прымяняцца ў выглядзе газамётнай стральбы са спецыяльных марцір, артылерыйскай стральбы хімічнымі снарадамі, мінамі, шляхам скідвання авіяцыйных бомб. Такім чынам, хімічная барацьба мысліцца цяпер не толькі на сушы, але і на моры і ў паветры.

Вялікія якасныя змяненні адбыліся і ў сродках марской вайны. Тут падвізаюцца і магутныя лінкоры, і быстраходныя кацеры, і падводныя лодкі навейшых канструкцый, прымяняюцца міны і многа іншых сродкаў вайны. У Англіі, Японіі і Амерыцы будуюцца лінкоры водазмяшчэннем да 50.000 тон. На ўзбраенні гэтых лінкораў будзе артылерыя калібрам да 450 мм. Такія гарматы здольны кідаць снарады вагой да 1.400 кілаграмаў.

Побач з лінкорамі — плывучымі крэпасцямі — будуюцца і паспяхова прымяняюцца дробныя быстраходныя судны тыпу тарпедных кацераў. Продкамі сучаснага тарпеднага кацера былі мінныя кацеры рускага адмірала Макарава, якія прымяняліся на Чорным моры ў часе руска-турэцкай вайны 1877—78 гг. Сусветная вайна 1914—1918 гг. дала далейшы штуршок развіццю тарпедных кацераў. У 1917 годзе пара італьянскіх тарпедных кацераў атакавала два аўстрыйскія лінкоры ў Адрыятычным моры. Адзін з лінкораў быў патоплен.

Сучасны тарпедны кацер прадстаўляе сабой невялікае судна водазмяшчэннем да 70—80 тон. Тарпедны кацер развівае скорасць да 90 км у гадзіну. Ён мае каманду ў 12—17 чалавек.

Значна павысіліся баявыя якасці падводных лодак. Іх узброенасць тарпеднымі апаратамі павялічылася ў 2—4 разы, скорасць — у паўтара раза і дальнасць плавання — у 3—4 разы. У барацьбе супроць марскіх суднаў прымяняюцца спецыяльныя магнітныя міны, донныя, глыбокаводныя міны, скідваемыя з самалёта без парашутаў. Аналіз прычын гібелі караблёў у цяперашняй вайне паказвае, што звыш 1/3 усіх патапленняў адбылося ад сутычак караблёў з мінамі.

Усё гэта — толькі беглы і далёка няпоўны пералік сучасных сродкаў вайны.

Наш народ ужо зрабіў для сябе адпаведныя вывады з факта шалёнай гонкі ўзбраенняў у капіталістычным свеце. Савецкая цяжкая індустрыя дае нашай краіне, арміі і флоту многа першакласных сучасных машын. Гэтыя машыны часта значна пераўзыходзяць па сваіх якасцях усё вядомае ў сусветнай тэхніцы. Сачыць за развіццём ваеннай тэхнікі, дасканала авалодаць сродкамі абароны — абавязак кожнага працоўнага нашай радзімы.

Капітан Н. Г. ПАЎЛЕНКА.

НА ТЭМЫ ДНЯ

ПА-БОЛЬШЭВІЦКУ КІРАВАЦЬ РАБОТАЙ КІНОСЕТКІ

Кіно — адно з найвялікшых тэхнічных дасягненняў чалавецтва. Яно арганічна ўвайшло ў быт людзей і стала такой-жа патрэбнасцю, як тэлефон, газета, кніга. Кожнаму вядома, якімі велізарнымі магчымасцямі ўладае кіно, якая невычарпальная сіла ўздзейнічання на чалавечы розум тоіцца ў ім.

У капіталістычных краінах кінопрадпрыемствы—гэта сродак духоўнай і матэрыяльнай эксплаатацыі мас. У нас кіно заклікана служыць высокай і благароднай мэце — комуністычнаму выхаванню працоўных. «З усіх мастацтваў для нас самым важным з'яўляецца кіно», — гаварыў Ленін. І недарма савецкі ўрад штогод адпускае велізарныя сумы на далейшае развіццё кінофікацыі краіны.

У гарадах, раённых цэнтрах і вёсках БССР налічваецца 1.055 кіноўстановак перасовачнага і стацыянарнага тыпу.

Дзяржаўным планам на 1940 год прадугледжан рост кіносеткі БССР на 294 адзінкі, з іх 224 павінны быць устаноўлены на вёсцы. У выніку ўжо ў канцы бягучага года ўсе раёны ўсходніх абласцей БССР будуць мець па аднаму гукавому, аднаму вузкаплёначнаму стацыянару і па дзве аўтакіноперасоўкі, а ў заходніх абласцях будуць кінофікаваны ўсе раённыя цэнтры і, апрача таго, кожны раён атрымае па адной перасоўцы для абслугоўвання сельскага гледача.

Ужо зараз можна падвесці некаторыя вынікі гэтай работы. Да 1 жніўня 1940 года ў заходнія абласці рэспублікі завезена 47 гукавых аўтаперасовак, 25 стацыянарных апаратаў, 50 кіноапаратаў для перасовак. Пабудаван новы прыгожы кінотэатр на 700 месц у Магілеве, будуюцца кінотэатры ў Бабруйску і Баранавічах, рэканструіруецца кіно ў Пружанах. За поўгода кінофікавана 40 раёнаў заходніх абласцей і 15 калгасных дамоў соцыялістычнай культуры Мінскай, Віцебскай, Палескай і Магілеўскай абласцей.

І ўсё-ж тэмпы кінофікацыі рэспублікі нездавальняючыя. Так, у першым паўгоддзі ўведзена ў эксплаатацыю толькі 61 адзінка замест 137 па плану. Дрэнна скарыстоўваюцца наяўныя стацыянарныя і перасовачныя ўстаноўкі.

Па БССР на працягу гэтага года трэба было абслужыць 26.260 тыс. гледачоў. Кінокарціны за 7 месяцаў глядзелі толькі 11 мільёнаў чалавек. Асабліва дрэнна абслугоўваецца сельскі глядач. Замест 8.345 тыс. чалавек за сем месяцаў абслужана толькі 1.806 тыс. У Палескай вобласці з 1.287 тыс. чалавек кінокарціны бачылі 221 тыс., у Магілеўскай—257,5 тыс. замест 1.369 тыс., у Баранавіцкай—195 тыс. замест 450 тыс.

У чым прычына такога становішча? Перш за ўсё, у прастоі апаратуры. Так, напрыклад, па Мінскай вобласці з 36 наяўных аўтаперасовак 7 не працуюць. Акрамя таго, бяздзейнічаюць 3 вузкаплёначныя стацыянары, многа кіноўстановак у рабочых клубах і дамах соцыялістычнай культуры. Па Магілеўскай вобласці не працуе 10 аўтаперасовак (з 29), 5 вузкаплёначных стацыянараў, 13 кіноўстановак у клубах і дамах соцкультуры.

Такая-ж непрыглядная карціна і ў іншых абласцях рэспублікі. Усяго па БССР з 604 кіноперасовак, якія падлягаюць дзяржаўнаму планіраванню і павінны даваць прыбытак, бяздзейнічаюць 184. 73 аўтаперасоўкі, закліканыя несці культуру ў нашу вёску, прастайваюць з-за адсутнасці гумавых пакрышак.

На 210 аўтаперасовак Упраўленне па справах кінофікацыі пры СНК БССР атрымала ў трэцім квартале гэтага года толькі 8 аўтапакрышак. Дзяржплан БССР і Наркамат аўтамабільнага транспарта, як відаць, лічаць, што гэтым іх абавязак перад дзесяткамі тысяч вясковых гледачоў, якія прагнуць глядзець мастацкія фільмы, выканан.

На складах Упраўлення па справах кінофікацыі з-за адсутнасці меднага провада ляжаць мёртвым капіталам 48 камплектаў навейшай кіноапаратуры, прызначанай для замены зношанай і абсталявання новых стацыянараў у заходніх абласцях рэспублікі. Не гледзячы на пастанову Соўнаркома БССР ад 17 сакавіка гэтага года, якая абавязвае Дзяржплан выдзеліць неабходную колькасць провада, да гэтага часу нічога не зроблена; у выніку тысячы працоўных пазбаўлены магчымасці культурна праводзіць свой вольны час, а дзяржава вымушана цярпець вялікія страты.

Вельмі дрэнна працуюць кіноўстаноўкі, падпарадкаваныя профсаюзам (клубы) і Наркамасветы (дамы соцкультуры). Так, напрыклад, мінскі клуб медработнікаў на працягу ўсяго гэтага года адмаўляўся прыняць дзяржаўны план кіноабслугоўвання і толькі ў верасні ўзрадваў сваіх наведвальнікаў некалькімі платнымі кіносеансамі, а затым усё зноў пайшло па-старынцы.

У мінскім парку культуры і адпачынку імені Горкага на працягу лета штодзённа бывала па некалькі тысяч наведвальнікаў. У зялёным тэатры гэтага парка ёсць стацыянарная кіноўстаноўка. Штодзённа сотні людзей маглі-б з вялікім задавальненнем праглядзець добры фільм. І тым не менш, дырэкцыя парка адмовілася атрымаць планавае заданне па кіноабслугоўванню наведвальнікаў.

Наркамасветы, пад ведамам якога знаходзяцца дзесяткі дамоў соцыялістычнай культуры, да гэтага часу як належыць не паклапаціўся аб тым, каб планава і культурна праводзіць там платныя кіносеансы. Не сакрэт-жа для гэтага наркамата, што ў многіх ДСК на працягу восені ўжо некалькіх месяцаў не было паказана ні аднаго фільма.

Хто даў права кіраўнікам клубаў, дамоў соцкультуры і паркаў пагарджаць інтарэсамі дзяржавы і працоўных? Чаму Упраўленне па справах кінофікацыі пры СНК БССР дэманструе такое бяссілле? Чаму яно не можа праз адпаведныя савецкія органы прыцягнуць тых, хто пагарджае дзяржаўнымі інтарэсамі, да судовай адказнасці? Хіба роля Упраўлення заключаецца ў тым, каб быць пасіўным рэгістратарам фактаў недапушчальнай распушчанасці асобных работнікаў?

Пара, даўно пара навесці большэвіцкі парадак у кіноабслугоўванні працоўных. Нельга далей цярпець такога становішча, калі Беларускае аддзяленне Галоўкінапраката засылае праз кароткія прамежкі часу ў адно і тое-ж месца адны і тыя-ж фільмы, часта пасылае тэхнічна няспраўныя экземпляры, не забяспечвае перыферыйныя кінотэатры, дамы соцкультуры і перасоўкі дастатковай колькасцю рэкламных матэрыялаў, чым значна зніжае наведванне кіно.

Неабходна, каб партыйныя і савецкія арганізацыі на месцах і ў першую чаргу райкомы партыі і выканкомы райсоветаў узялі пад свой кантроль работу кіно ў іх раёне. Трэба акружыць большэвіцкай увагай кіномеханіка — аднаго з асноўных носьбітаў соцыялістычнай культуры на вёсцы.

У нас ужо ёсць многа буйных калгасаў, якія маюць вялікае накапленне сродкаў. Чаму нельга пабудаваць у такіх калгасах культурна абсталяваныя, утульныя і прыгожыя кінотэатры?

Кіно—магутны сродак комуністычнага выхавання працоўных. Яно павінна прыцягнуць да сябе вялікую ўвагу партыйных і савецкіх арганізацый рэспублікі. «Кіно дапамагае рабочаму класу і яго партыі выхоўваць працоўных у духу соцыялізма, арганізоўваць масы на барацьбу за соцыялізм, падымаць іх культурную і палітычную боездольнасць». (Сталін). Аб гэтым ні ў якім разе нельга забываць.

АБ КНІГАХ СКАРГ І ПРАПАНОЎ

У магазінах, прадпрыемствах грамадскага харчавання, прамыслова - кааператыўных арцелях заведзены кнігі скарг і прапаноў. Гэтыя кнігі, у якія працоўныя заносяць свае шматлікія прапановы і скаргі, у многім дапамагаюць паляпшэнню работы, барацьбе з нарушэннямі правіл савецкага гандлю і т. д.

Абавязак кожнага кіраўніка прадпрыемства грамадскага харчавання, магазіна, установы — своечасова рэагаваць на ўсе заўвагі і заявы, узорна весці кнігу, даваць канкрэтныя, ясныя адказы на скаргі працоўных.

Аднак не ўсюды выконваюцца гэтыя законныя патрабаванні. Характэрны ў гэтых адносінах выпадак адбыўся 18 верасня ў магазіне «Белкандзіцер», які знаходзіцца па Савецкай вуліцы (г. Мінск). Пакупнік Кацнельсан заўважыў рад непаладкаў у рабоце і абслугоўванні наведвальнікаў. Аб гэтым ён хацеў напісаць у кнігу скарг і прапаноў. Але колькі тав. Кацнельсан не прасіў дырэктара магазіна Одэра, апошні ні за што не хацеў даць кнігу і катэгарычна адмовіў пакупніку. «Я не хачу, каб пэцкалі лісты лішнімі і нікому не патрэбнымі скаргамі. Кніга скарг у мяне з'яўляецца афіцыяльным дакументам» — заявіў загадчык.

Загадчык магазіна Одэр лічыць таксама неабавязковым адказваць на скаргі і прапановы пакупнікоў. Грамадзянін Макараў 6 ліпеня гэтага года напісаў, што прадаўцы ў час работы займаюцца пабочнымі справамі, марудна абслугоўваюць пакупнікоў. Пакупнік К. напісаў 21 чэрвеня скаргу аб тым, што прадаўцы адпускалі тавары без усякага захавання чаргі. На гэтую заяву да сённяшняга дня не паследвала адказу.

У магазіне № 1 Белмалако (загадчык Свяршчук) кніга заведзена, але адказы пішуцца неахайна і неразборчыва.

У 14 аддзяленні прамыслова-кааператыўнай швейнай арцелі «Стаханавец» адказы на заявы наведвальнікаў даюцца са спазненнем на 15 і больш дзён, прычым пішуцца яны не побач са скаргай або прапановай, а на асобных кавалках паперы. На скаргу Сачан Н. на нясвоечасовае выкананне заказа дан адказ са спазненнем на 17 дзён. На скаргу тав. Безбароднага ад 26 жніўня дан адказ толькі 12 верасня і т. д.

Кніга скарг і прапаноў кравецкай арцелі «Новы шлях» (загадчык майстэрні Гольдберг) прадстаўляе сабой стары пакамячаны вучнёўскі сшытак. Адказы пішуцца неакуратна, неразборчыва, часта на асобных кавалках паперы.

Згодна інструкцыі аб кнігах скарг і прапаноў, заявы на найбольш важных пытаннях павінны абмяркоўвацца на вытворчых нарадах з запрашэннем наведвальніка. Але і гэта правіла не выконваецца.

Указаныя факты пераканаўча гавораць аб тым, што многія кіраўнікі прадпрыемстваў і магазінаў несур'ёзна, безадказна адносяцца да гэтай важнай справы, груба нарушаюць інструкцыю аб кнігах скарг і прапаноў.

Высокі ўраджай махоркі

Калгасы рэспублікі закончылі ўборку ўраджаю махоркі. Убрана 4.720 гектараў — на 400 гектараў больш, чым у 1939 годзе. Кожны гектар у сярэднім даў 12,2 цэнтнера махоркі замест 10,2 у мінулым годзе.

Рэкордны ўраджай сабралі калгасы Любаньскага раёна. Сельгасарцель «Ударнік» з плошчы ў 8 гектараў зняла па 40 цнт. махоркі. Звеннявая калгаса «Новае жыццё» Марыя Лучыновіч, узнагароджаная ўрадам медаллю «За трудовое отличие», з 8 гектараў сабрала па 47 цнт. махоркі з кожнага. Сярэдні ўраджай махоркі па раёну (з плошчы 236 гектараў) складае 19 цнт. з гектара.

Вялікіх поспехаў дабіліся калгаснікі Капыльскага раёна. Звеннявы сельгасарцелі «Ленінец» Іосіф Маліноўскі, узнагароджаны Галоўвыстаўкомам Вялікай сярэбранай медаллю, зняў з гектара па 39 цнт. махоркі. Больш 40 цнт. з гектара атрымаў брыгадзір калгаса імені Ільіча Пётр Жылко, узнагароджаны Галоўвыстаўкомам Малой залатой медаллю.

Ураджай махоркі прынёс калгаснікам вялікія даходы. Калгас імені Тэльмана, Брагінскага раёна, за зданую прадукцыю з плошчы ў 6 гектараў атрымаў 28.800 рублёў. Калгас «Новая Беларусь», гэтага-ж раёна, атрымаў 34.900 рублёў.

У 1941 годзе плошча пад пасевы махоркі павялічыцца да 7 тысяч гектараў.

(БЕЛТА).

СЛОВЫ ЗАМЕСТ КАНКРЭТНЫХ СПРАЎ

ГОМЕЛЬ. (Кар. «Звязды»). Штодзённа …ўна ў 11 гадзін у кабінеце начальніка Беларускай чыгункі тав. Некрасава збіраюцца ўсе начальнікі служб і аддзелаў кіраўлення чыгункі, прадстаўнікі палітаддзела і чыгуначнага камітэта прафсаюза. На працягу гадзіны і больш камандзіры, адарваўшыся ад аператыўнага кіраўніцтва, падводзяць вынікі выканання Указа ад 26 чэрвеня за прайшоўшыя суткі. Вынікі гэтыя нязменна нездавальняючыя. Яны гавораць аб тым, што на чыгунцы яшчэ няма рэзкага зніжэння прагулаў, а ў асобных падраздзяленнях колькасць нарушэнняў працоўнай дысцыпліны прыметна павялічваецца.

Камандзіры служб і аддзелаў не прымаюць дзейсных мер па ліквідацыі нарушэнняў працоўнай дысцыпліны. Яны толькі і робяць, што засядаюць, абменьваюцца доўгімі прамовамі, а дэзарганізатары вытворчасці робяць свае агідныя справы.

Асабліва дрэнна з працоўнай дысцыплінай на станцыі Гомель. Тут у ліпені было … прагулаў, у жніўні — 18, а за 24 дні верасня—21 прагул. Начальнік станцыі комуніст тав. Азараў барацьбу за выкананне Указа абмежаваў тым, што своечасова перадае справы на прагульшчыкаў у суд. Разам з тым ён без усякіх падстаў звальняе «па асабістаму» жаданню людзей, прадастаўляе ім водпуск «за свой кошт». Больш таго, начальнікі змен з дазволу Азарава таксама давалі такія адпускі.

Нядаўна на станцыі быў праведзены рэйд. Ён выявіў непрыглядны малюнак. Многія работнікі спалі на пасту, у табельнай гаспадарцы панаваў поўны беспарадак. Тав. Азараў абмежаваўся выданнем многаслоўнага загада, у якім гаварылася не аб адданні пад суд парушальнікаў працоўнай дысцыпліны, а... аб сутнасці Указа ад 26 чэрвеня.

Сон на пасту стаў масавым з'явішчам. Гэтымі днямі начальнік адзінай вузлавой станцыі Жыльцоў пайшоў спаць і пакінуў сваю змену без кіраўніцтва.

Не лепш у Гомельскім вагонным дэпо. Брыгада аглядчыкаў вагонаў на чале з старшым аглядчыкам Губанавым спалі ў час работы. Начальнік дэпо тав. Малачкоў сам зрабіў начную праверку і таксама выявіў многа спячых. Дзіўна пасля гэтага, што парушальнікі працоўнай дысцыпліны не адданы пад суд, пагаварылі з імі на сходзе — і на гэтым канец.

Аб ліберальных адносінах да парушальнікаў працоўнай дысцыпліны ў Гомелі было вядома кіраўнікам чыгункі. Але ў накіраванай імі на лінію абшырнай тэлеграме ні слова не сказана аб тых, хто парушыў дысцыпліну, хто пакрывае дэзарганізатараў. Такім чынам, начальнік чыгункі тав. Некрасаў і начальнік палітаддзела чыгункі тав. Мурзін самі дэзарыентавалі камандзіраў лініі.

Трывожнае становішча з працоўнай дысцыплінай і на Магілеўскім вузле. Там навучыліся толькі складаць зводкі росту прагулаў.

Партыйна-палітычная работа на вузле на вельмі нізкім узроўні. Агітатары ўжо даўно не ездзілі ў вёскі і пасёлкі, дзе жывуць чыгуначнікі, не паяўляюцца яны і ў начны час на прадпрыемствах. Некаторыя камандзіры замест рашучай барацьбы з дэзарганізатарамі вытворчасці займаюцца ўгаварваннем іх, патураюць парушальнікам працоўнай дысцыпліны.

Больш за ўсё бывае прагулаў на чыгунцы ў паслянядзельныя дні. Напрыклад, 1 верасня было 5 прагулаў, а 2 верасня — 28; восьмага верасня быў адзін прагул, 9 верасня — 35 прагулаў; 22 верасня было 3 прагулы, 23 верасня — 36. Але гэтыя трывожныя лічбы не прыкавалі ўвагі гаспадарнікаў, партыйных і профсаюзных арганізацый. Вакол іх не мабілізавана грамадская думка. А рост прагулаў у паслянядзельныя дні бывае таму, што на чыгунцы зусім закінута палітычная работа ў сем'ях чыгуначнікаў, асабліва ў тых, што жывуць у вёсцы і аддаленых пасёлках. Дысцыпліну больш за ўсё нарушаюць рамонтныя рабочыя, кандуктары, пуцявыя абходчыкі, паравозныя качагары, — іменна тыя катэгорыі рабочых, сярод якіх горш за ўсё пастаўлена масава-палітычная работа.

Яўна дрэнна на чыгунцы і з прадукцыйнасцю працы. Згодна загада № 214 тав. Л. М. Кагановіча, чыгунка перайшла на $3^1/_2$-зменны графік работы, што павінна стымуліраваць выпрацоўку чыгуначнікамі вызначанай ім нормы гадзін. Аднак эфект ад пераходу на новы графік пакуль нязначны. У радзе месц фармальна аднесліся да пераходу на работу па-новаму, нарабілі нямала памылак.

У радзе падраздзяленняў у апошні час знізілася прадукцыйнасць працы. У Жлобінскім вагонным дэпо яна зменшылася на 20,9 проц. У ліпені брыгада з 12 слёсараў адрамантавала 283 вагоны, а ў жніўні 21 слёсар адрамантаваў 280 вагонаў. У паравозным дэпо Жлобін у чэрвені брыгада з 14 слёсараў адрамантавала 12 паравозаў, у ліпені 16 слёсараў—11 паравозаў, а ў жніўні ў брыгадзе было 17 чалавек, адрамантавалі-ж яны толькі 8 паравозаў. Тут і ў іншых падраздзяленнях не зжыты яшчэ так званыя вытворчыя непаладкі, якія б'юць па прадукцыйнасці працы.

Барацьбу за ўмацаванне дысцыпліны на Беларускай чыгунцы падмянілі шуміхай і засядацельскай мітуснёй.

Р. СЫРКІН.

Калгас «Усход» (Асіповіцкі раён, Магілеўская вобласць) шляхам выканання агратэхправіл дабіўся ў гэтым годзе ўраджаю яравой пшаніцы па 15 цнт. з гектара, жыта—па 16 цнт., ячменю — па 20 цнт. з гектара. На здымку: калгасны аграном А. С. Суярка (злева) гутарыць з звеннявымі А. С. Кашко, А. Ф. Забаўскай і А. П. Долгай аб захаванні сартавой чыстаты пшаніцы. Фото М. Савіна. (Фотахроніка БЕЛТА).

АБ ПЕДАГАГІЧНАЙ ПРАПАГАНДЗЕ СЯРОД БАЦЬКОЎ

Ні ў адной капіталістычнай краіне падрастаючае пакаленне не акружана такой штодзённай увагай і любоўю, як у нашай краіне перамогшага соцыялізма. Партыя, урад і асабіста таварыш Сталін чула і нястомна клапоцяцца аб школе, аб яе росце і ўмацаванні, аб нашай выдатнай дзетвары.

Школа — першая ступень комуністычнага выхавання падрастаючага пакалення. Тут фарміруецца характар маладога чалавека, развіваюцца яго здольнасці і кругагляд. Таму жыццё школы, навучанне і выхаванне дзяцей павінны прыкоўваць увагу ўсёй нашай грамадскасці і ў першую чаргу бацькоў.

Калектыў рабочых і служачых Маскоўскага ордэнаноснага завода «Серп и молот» праявіў выдатную ініцыятыву ў аказанні практычнай дапамогі школе. Рабочыя, калгаснікі і інтэлігенцыя нашай краіны горача падтрымалі гэту ініцыятыву і канкрэтна дапамагаюць школе: сочаць за паспяховасцю дзяцей, прадастаўляюць абсталяванне і матэрыял для школьных гурткоў, кіруюць разнастайнымі гурткамі.

Адзінства і ўзгодненасць дзеянняў школы і сям'і — адна з галоўных умоў эфектыўнай вучэбнай і выхаваўчай работы. Многія бацькі гатовы зрабіць усё для лепшага выхавання вучняў; яны з'яўляюцца патэнцыяльнымі памочнікамі настаўніка ў яго адказнай рабоце. Другія-ж, самі таго не заўважаючы, празмерна песцяць сваіх дзяцей, або наогул не звяртаюць на іх увагі, чым аказваюць і ім, і школе дрэнную паслугу. Задача школы і органаў народнай асветы — дапамагчы бацькам узорна выхоўваць дзяцей.

Неабходна сумесная работа школы і сям'і. А для гэтага патрэбна арганізаваць пастаянную і сур'ёзную педагагічную прапаганду сярод бацькоў. Вялікую ролю заклікаты тут адыграць арганізаваныя бацькоўскія універсітэты і лекторыі.

Мінскі бацькоўскі універсітэт за кароткі час правёў ужо 29 лекцый па педагогіцы, псіхалогіі, школьнай гігіене, бягучай палітыцы, даў бацькам адказы на цікавячыя іх пытанні па выхаванню дзяцей. Універсітэт арганізоўвае таксама дэманстрацыю кінокарцін на педагагічныя тэмы, праводзіць экскурсіі, нарады бацькоўскіх камітэтаў, на якіх бацькі дзеляцца вопытам сваёй работы па выхаванню дзяцей. Многія слухачы універсітэта атрыманыя веды прапагандыруюць сярод насельніцтва.

Універсітэт абследваў бацькоўскія камітэты пры асобных школах, арганізаваў камітэты ў 7 вялікіх дамах і правёў многа іншых мерапрыемстваў. Па прыкладу гор. Мінска неабходна арганізаваць бацькоўскія універсітэты і ў іншых гарадах і раённых цэнтрах.

У бягучым вучэбным годзе перад школай стаяць новыя задачы, якія высоўваюць і новыя формы педагагічнай прапаганды. Замест эпізадычных гутарак настаўнікаў, дырэктараў і завучаў з бацькамі, у часе якіх даваліся элементарныя ўказанні аб тым, як выхоўваць вучня, цяпер неабходна разгарнуць сістэматычную масавую прапаганду (лекцыі, даклады, гутаркі, кансультацыі). Бацькоўскім універсітэтам трэба праводзіць экскурсіі ў дзіцячыя ўстановы, на выстаўкі дзіцячай творчасці.

У мінулым вучэбным годзе ў некаторых школах гор. Мінска заўважалася тэндэнцыя падмяняць усю работу школ з бацькамі дзейнасцю лекторыяў і універсітэтаў. Але нельга ўпадаць у такую крайнасць.

Неабходна карэнным чынам змяніць і палепшыць якасць класных сходаў бацькоў, якія да гэтага часу зводзіліся толькі да сухой інфармацыі аб паспяховасці навучаючыхся. На гэтых сходах трэба ставіць агульнапедагагічныя даклады і лекцыі, практыкаваць выступленні саміх бацькоў па пытаннях абмену вопытам выхавання дзяцей.

Заслугоўвае вялікай увагі, напрыклад, вопыт 110-й маскоўскай школы па арганізацыі «адкрытых дзён» для бацькоў. Тут бацькі ведаюць, што 20 чысла кожнага месяца з 7 г. вечара ў школе прысутнічаюць дырэктар, настаўнікі, піонерважатыя, урач, якія праводзяць кансультацыі і гутаркі для бацькоў па пытаннях комуністычнага выхавання.

Лепшымі памочнікамі школы ў арганізацыі педагагічнай прапаганды павінны быць самі бацькі. У 47-й школе Мінска старшыня бацькоўскага камітэта тав. Макушок праводзіць вялікую работу з бацькамі, прапагандыруе сярод іх атрыманыя ва універсітэце веды. Тав. Макушок удалося вярнуць у школу некаторых вучняў, якія кінулі займацца і лічыліся безнадзейнымі. Добрую работу праводзіць сярод бацькоў тав. Міцкевіч — старшыня бацькоўскага камітэта мінскай школы № 14. Яна часта гутарыць з тымі бацькамі, якія няправільна выхоўваюць сваіх дзяцей.

Тт. Макушок і Міцкевіч з'яўляюцца сапраўднымі памочнікамі школы ў барацьбе за дысцыплінаванасць і паспяховасць вучняў.

Трэба надаць максімум увагі арганізацыі бацькоўскіх камітэтаў у вялікіх дамах. Камітэты павінны ўзяць на сябе ініцыятыву і дапамагчы школе ў арганізацыі вольнага часу дзяцей, падрыхтоўцы імі хатніх заданняў. Школы абавязаны аказаць гэтым камітэтам усямернае садзейнічанне ў іх рабоце.

Вялікую дапамогу ў правядзенні педпрапаганды сярод бацькоў маглі-б аказаць навукова-даследчы інстытут школ Наркомасветы БССР і педагагічныя ВНУ. Але яны яшчэ не ўключыліся ў гэту важную работу. Праўда, навукова-даследчы інстытут школ вылучаў лектараў для бацькоўскіх універсітэтаў, але гэтым і абмежаваўся. А ён павінен быў узначаліць работу па распрацоўцы канспектаў, тэзісаў, арганізацыі кансультацый і т. д. Як не дзіўна, але і Наркомасветы БССР да гэтага часу нічога не зрабіў для арганізацыі і кіраўніцтва педпрапагандай.

Трэба вітаць пастанову Мінгарана аб вынясенні лекцый бацькоўскага універсітэта на прадпрыемствы і ўстановы. Аднак работа гэта будзе паспяховай і лекцыі дасягнуць сваёй мэты толькі пры той умове, калі партыйныя і прафсаюзныя арганізацыі будуць дапамагаць у правядзенні іх.

Педагагічная прапаганда сярод працоўных — выключна важная і неабходная справа. Працэс фарміравання будучага будаўніка комуністычнага грамадства адбываецца больш за ўсё ў сям'і. Таму азнаямленне бацькоў з пытаннямі педагогікі і комуністычнага выхавання — важнейшы абавязак органаў народнай асветы.

Н. РУБНІЧ,
дырэктар бацькоўскага універсітэта гор. Мінска.

Падрыхтавацца да зімовых работ

Будаўнікам горада Мінска павінна быць памятна зіма мінулага года, калі асобныя пляцоўкі і складскія памяшканні не былі падрыхтаваны, што з'яўлялася вялікім тормазам у разгортванні работ.

Наглядалася такая карціна: каменшчыкі стаялі без справы ў чаканні раствора, бетоншчыкі — у чаканні бетона. На будоўлі не дастаўляліся своечасова аконныя і дзвярныя каробкі і аконныя пераплёты. Пад'язных пуцей, у асаблівасці да складскіх аб'ектаў, не было. Графікі і рабочыя праекты не былі складзены.

Усё гэта трэба прадухіліць пры падрыхтоўцы да надыходзячай зімы. Сучасная будаўнічая тэхніка дае магчымасць пераадолець цяжкасці работы ў зімовых умовах, дабіцца таго, каб, не зніжаючы тэмпаў і якасці работ, будаваць так-жа, як і летам.

Саўнарком БССР 13 верасня зацвердзіў паэтапны графік уводу ў эксплаатацыю раду аб'ектаў у зімовы час. Гэта абавязвае асноўныя будаўнічыя арганізацыі Беларусі — будаўнічыя трэсты — адразу-ж разгарнуць падрыхтоўку да зімы. Пачаць яе трэба са складання праекта арганізацыі работ, прыцягнуўшы да гэтага ўвесь рабочы і тэхнічны актыў будоўляў.

Асноўныя кадры спецыялістаў павінны быць прапушчаны праз кароткатэрміновыя курсы. Неабходна вырашыць і такое пытанне, як адшуканне дадатковых сродкаў і вызначэнне аб'ёмаў работ у зімовых умовах.

Важнейшай задачай з'яўляецца своечасовае забеспячэнне будоўляў электраправодам, брэзентам. Асобна стаіць пытанне аб цэменце. У зімовых умовах будоўлям неабходны цэмент павышанай якасці. У мінулым годзе будоўлі, якія вялі работу ў зімовых умовах, карысталіся выпадковым цэментам. У выніку былі вялікія перарасходы цэмента і дрэнная якасць работ—тое, што зрабілі зімой, прышлося перарабляць летам (інтэрнат грузчыкаў па вуліцы Фабрыцыуса).

Пытанні будаўніцтва ў зімовых умовах трэба вырашыць неадкладна, каб памылкі, якія былі дапушчаны ў мінулым годзе, не паўтарыліся.

А. ПЯТРОЎ.

Створаны насенныя і страхавыя фонды

ЖЛОБІН. Калгас «Рассвет»—удзельнік Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі—датэрмінова разлічыўся з дзяржавай па дзяржпастаўках і натураплаце за работы МТС. Калгаснікі датэрмінова выканалі план паставак бульбы дзяржаве і пачалі засыпку і стварэнне ў калгасе неабходных фондаў. Насенны фонд засыпан у колькасці 1.150 цэнтнераў зярна, фуражны фонд — 1.275 цэнтнераў, страхавы фонд—у памеры 15 проц. насеннага фонда. 120 цэнтнераў зярна засыпана ў харчовы фонд.

Такія-ж фонды створаны і па бульбе.

(БЕЛТА).

У ЧАКАННІ ТРАКТАРАЎ

КЛІМАВІЧЫ. (Спец. кар. «Звязды»). Калгасы раёна завяршаюць сельскагаспадарчы год. На палях заканчваецца ўборка позніх культур і разгортваецца масавая капка бульбы. Гэты год плённай работы калгаснага сялянства прынёс у калгасную вёску многа радасці. Там, дзе калгаснікі чэсна папрацавалі на палях, заваявалі высокі ўраджай.

Адначасова з завяршэннем сельскагаспадарчага года трэба падумаць і аб будучым ураджаі. Моцная аснова высокага ўраджаю будучага года закладваецца іменна цяпер. Наўрад ці трэба даказваць, што ранняе зяблевае ворыва з'яўляецца важнейшым агратэхнічным мерапрыемствам у барацьбе за ўраджай. Прыходзіцца, аднак, здзіўляцца, чаму Клімавіцкі райком партыі і выканком райсовета так раўнадушна глядзяць на факты рэзкага адставання раёна ў пад'ёме зябліва.

Пасля рашэнняў ЦК КП(б)Б і СНК БССР у Клімавіцкім раёне склалі графік зябліва, давялі яго да калгасаў, сельсаветаў, МТС і на гэтым супакоіліся. У райкоме партыі, выканкоме райсовета і райза палічылі: раз распрацавалі графік і далі заданне, значыць выкананне плана будзе забяспечана. Факты-ж паказваюць зусім адваротнае. Раёну прадстаіць падняць пад зябліва 18.025 гектараў, а на 20 верасня паднята ўсяго 3.686 гектараў. Згодна-ж графіка павінна было быць паднята 7019 гектараў. У раёне адсутнічае кантроль за зяблевым ворывам. Гэта адна з прычын адставання.

— МТС нас падводзіць,—гаворыць загадчык райза тав. Бісаўка.—З пяцідзёнкі на пяцідзёнку не выконвае свайго задання.

Загадчык райза ў некаторай ступені праў. Кіраўнікі Раднянскай, Клімаўскай і Мілаславіцкай МТС не адчуваюць яшчэ ўсёй адказнасці за своечасовае выкананне плана зяблевага ворыва. МТС раёна абавязаны падняць 10.451 гектар, а заззяблілі да 20 верасня толькі 2.924 гектары.

Асабліва недапушчальна адстае Раднянская МТС (дырэктар тав. Рубанаў). З 2.577 гектараў па плану трактары паднялі 132 гектары. Не намнога ўперад пайшла Мілаславіцкая МТС, якая выканала свой план на 22 проц.

Да гэтага часу ў раёне не ўсе трактары, якія не заняты на ўборцы і абмалоце, пераключаны на зяблевае ворыва. Магутны трактар «ХТЗ-НАЦІ» Раднянскай МТС за 20 дзён у калгасе «Іскра» падняў пад зябліва ўсяго 10 гектараў. Трактар прастойвае ў выніку частых тэхнічных непаладкаў, а дырэкцыя МТС нічога не робіць для таго, каб адрамантаваць яго. Ні ў адной МТС трактары не працуюць у дзве змены. Як толькі пачынае цямнець, яны спыняюць работу. Кіраўнікі МТС не паклапаціліся абсталяваць трактары электраасвятленнем.

Мы пабывалі ў многіх калгасах раёна і нідзе не бачылі, каб да трактарных плугоў былі прыстасаваны прадплужнікі. Прадплужнікі ёсць ва ўсіх МТС, але яны ігнарыруюцца. Дырэктар Раднянскай МТС тав. Рубанаў сцвярджае, што з прадплужнікамі, моў, нявыгадна працаваць, бо расходуецца лішняе гаручае. Няма чаго і даказваць, што падобныя настроі кіраўнікоў МТС нічога агульнага не маюць з патрабаваннямі партыі і ўрада—забяспечыць высокую якасць зяблевага ворыва.

У раёне многа надзей ускладаюць на трактары. Не толькі загадчык райза тав. Бісаўка, але і райком партыі і выканком райсовета, не гледзячы на тое, што яны часта скардзяцца на дрэнную работу МТС, нічога канкрэтнага не зрабілі, каб выдзеліць пабольш коней на зяблевае ворыва. Дзе-ні-дзе прабуюць спасылацца, што ўсе коні заняты на ўборцы і т. д. Але варта толькі пабываць у калгасах Пуцімельскага і Судзілаўскага сельсоветаў, каб пераканацца, што многа коней пасуцца на лугах.

У калгасах Раднянскага сельсовета ёсць каля 400 коней; па сельсовету трэба падняць 1170 гектараў зябліва, а паднята ўсяго 130 гектараў. Асобныя калгасы проста не жадаюць скарыстоўваць коней для зяблевага ворыва. На жаль, яны не атрымліваюць рашучага адпору з боку райкома партыі і выканкома райсовета.

С. КАЗНАЧЭЕЎ.

У Баранавіцкім абласным тэатры

Спектаклем «Слуга двух гаспод» Гальдоні 21 верасня пачаў свой другі сезон Баранавіцкі абласны беларускі драматычны тэатр. За апошні год тэатр значна павысіў узровень сваіх спектакляў, дабіўся якаснасці свайго рэпертуара. У бягучым сезоне тэатр пакажа апрача «Слуга двух гаспод» наступныя пастаноўкі: «Не ўсё кату масленіца» Астроўскага, «Любоў Яравая» Трэнёва, «Рэвізор» Гогаля, «На дне» Горкага, «Севільскі цырульнік» Бамаршэ, «Праз дваццаць год» Светлова, «Отэлло» Шэкспіра.

Баранавіцкая абласная газета «Чырвоная звязда» ў сувязі з адкрыццём сезона прысвяціла тэатру старонку, на якой творчыя работнікі тэатра расказваюць аб сваіх планах і рабоце над вобразамі. На старонцы змешчаны артыкулы мастацкага кіраўніка тэатра Нахімава-Дольскага, артыстаў Клён, Васілеўскага, Савіча, Свірчэўскага, Гарабчэнка і Касой.

Бюджэт Пінскай вобласці на 1941 год

ПІНСК. (БЕЛТА). Аблвыканком зацвердзіў бюджэт вобласці на 1941 год. У новым годзе расходная частка бюджэта складае амаль 102 млн. рублёў замест 55.724 тыс. рублёў у 1940 г. Значная сума — каля 50 млн. рублёў — прадугледжваецца на соцыяльна-культурныя мерапрыемствы: народную асвету, ахову здароўя, соцыяльнае забеспячэнне; 11.273 тыс. рублёў — на развіццё соцыялістычнай прамысловасці: расшырэнне торфзаводаў, абсталяванне прадпрыемстваў і т. д. На палепшанне гаспадаркі—жыллёва-комунальнай, дарожнай, сельскай і гандлю намечана выдаткаваць амаль 35 млн. рублёў.

Узорна арганізаваць зімоўку жывёлы

Наша рэспубліка мае тысячы жывёлагадоўчых ферм, у якіх ёсць звыш паўтара мільёна галоў жывёлы. Заканчваецца пасбішчны перыяд. Хутка наступяць асеннія замаразкі, а затым зіма — самы адказны і цяжкі перыяд у жывёлагадоўлі. Жывёла пяройдзе на стойлавае ўтрыманне.

Пярвейшы абавязак работнікаў жывёлагадоўлі, савецкага і партыйнага кіраўніцтва раёнаў і абласцей, работнікаў зямельных органаў — забяспечыць жывёле выдатную зімоўку, поўнасцю захаваць і, не паслабляць большэвіцкай барацьбы за далейшае павышэнне прадуктыўнасці жывёлы.

Да зімы трэба рыхтавацца асабліва старанна. Урокі мінулага года паказваюць, што бесклапотнасць у гэтай справе ў радзе месц прывяла да зморвання, а часамі і гібелі жывёлы. У асабліва дрэнных умовах знаходзілася жывёла ў Віцебскай вобласці і радзе раёнаў Магілеўскай, Гомельскай і Палескай абласцей.

Паўтарэння падобных памылак дапусціць больш нельга. Ні адзін калгас не павінен мірыцца з тым, каб жывёла асталася на зіму пад адкрытым небам і не была забяспечана кармамі. Саўнарком БССР, улічваючы ўзрослую патрэбнасць калгасаў у памяшканнях для жывёлы, зацвердзіў план будаўніцтва на 1940 г. у памерах, дастатковых для размяшчэння грамадскага стада. Гэты план да 1 верасня г. г. па рэспубліцы выканан па кароўніках на 52 проц., па канюшнях на 55 проц., па свінарніках на 53 проц. і па аўчарніках на 46 проц.

Асабліва дрэнна ідзе будаўніцтва ў Віцебскай і Гомельскай абласцях. У Ельскім і Лельчыцкім раёнах Палескай вобласці зусім не прыступілі да пабудовы свінарнікаў.

Далейшае ігнарыраванне будаўніцтва памяшканняў для жывёлы нецярпіма. Неабходна прыняць самыя рашучыя меры, каб забяспечыць усю жывёлу цёплымі, светлымі будынкамі. Для гэтай мэты трэба аднавіць будаўнічыя брыгады, забяспечыць іх матэрыяламі і ўсім неабходным.

Трэба хутчэй закончыць ацяпленне старых памяшканняў, зрабіць у іх дэзінфекцыю, у кожным скотніку пабудаваць хаця-б простыя кармушкі.

Усіх кароў трэба трымаць на прывязі. Гэта прасцейшае мерапрыемства дасць велізарную эканомію ў кармах і павялічыць прадуктыўнасць жывёлы.

Каб забяспечыць сытую зімоўку жывёле, перш за ўсё неабходна загатовіць патрэбную колькасць кармоў. Бесклапотнасць у гэтай справе прывяла да таго, што ў радзе раёнаў вельмі дрэнна ўбіраюць другія ўкосы сенажацяў. Не прыступілі яшчэ да сенакашэння Будакашалёўскі, Веткаўскі, Рагачоўскі, Чачэрскі і Копыльскі раёны.

Не гледзячы на выключна спрыяючыя ўмовы для сіласавання кармоў, гэтае мерапрыемства ў рэспубліцы ажыццяўляецца зусім нездавальняюча. На 20 верасня план сіласавання выканан на 63,5 проц. Чым, як не поўным ігнарыраваннем сіласу можна аб'ясніць той факт, што па ўсёй Мінскай вобласці план сіласавання выканан на 55 проц., а ў Дзяржынскім раёне—на 42,5 проц., Заслаўскім—на 46,9 проц., Лагойскім — на 52,6 проц. Многія калгасы да сіласавання кармоў яшчэ зусім не прыступалі. Так, калгас «Чырвоны Кастрычнік», Мінскага раёна, яшчэ не падрыхтаваў сілосных ям.

Зямельным органам і кіраўнікам калгасаў неабходна забяспечыць выкананне плана закладкі сілосу, максімальна скарыстаць сіласарэзкі, саломарэзкі, устанавіць графік работ, прывесці ў парадак усе наяўныя сілосныя збудаванні і падрыхтаваць неабходную колькасць новых.

Многія дырэктары МТС не аказваюць дапамогі калгасам у сіласаванні кармоў, недаацэньваюць гэта важнае мерапрыемства. Сіласарэзкі ў МТС гадамі не рамантуюцца. Напрыклад, у Хойніцкай МТС ёсць 3 сіласарэзкі, але яны не скарыстоўваюцца.

Трэба пакончыць з антыдзяржаўнай практыкай мінулых год, калі кармы разбазарваліся направа і налева дармаедамі і рвачамі, а грамадскае стада ўтрымлівалася на галодным і поўгалодным пайку. Такія факты не знішчаны і зараз. Дзе-ні-дзе рвачы і гультаі цягнуць калгаснае дабро.

Ахова ўбранага сена ў асобных раёнах і калгасах не арганізавана. Так, напрыклад, у калгасах Полацкага раёна «Металіст» і «Сталінскі шлях» гумны, дзе складзена сена, адкрыты і не ахоўваюцца. У многіх калгасах Чашніцкага раёна стагі не абгароджаны. У калгасе «VII з'езд советаў», Дубровенскага раёна, сена раскрадаецца. Факты раскрадання кармоў ёсць у калгасах «Іскра», Суражскага раёна, «Новы быт», «Усход», Круглянскага раёна, і т. д.

Безгаспадарча расходуюцца кармы ў калгасах імені Варашылава і «Чырвоны барацьбіт», Дрысенскага раёна, «Ленінскі прамень», імені Чапаева і імені Дзімітрава, Расонскага раёна, «Пагранічнік», Ушацкага раёна, «12-годдзе Кастрычніцкай рэволюцыі», Талачынскага раёна, «Новы быт» і «Ўсход», Круглянскага раёна, і многіх іншых. У гэтых калгасах кармы фермам не перададзены, плана расходвання іх няма.

У бліжэйшыя-ж дні неабходна закончыць перадачу ўсіх кармоў фермам. Гэта работа яшчэ не завершана ні ў адным раёне.

У мэтах эканоміі саломы для падсцілкі трэба скарыстаць торф, мох, апілкі і іншыя матэрыялы. Ужыванне моху, торфу і лісця на падсцілку дазволіць не толькі павялічыць кармавыя запасы, але і атрымаць дадаткова дзесяткі тысяч тон добрых угнаенняў.

Гавораць — «беражлівасць — не скупасць». Гэта вернае правіла, і яго трэба памятаць кожнаму кіраўніку калгаса, асабліва зараз пры складанні кармавога баланса і арганізацыі правільнага эканомнага кармлення жывёлы. Трэба каб кожны кілограм сена, саломы, канцэнтратаў і карнеплодаў былі на ўліку. Недабор кармоў можна з поспехам кампенсіраваць гаспадарскім расходваннем іх.

Стаханаўцы жывёлагадоўлі і наша зоатэхнічная навука ўнеслі многа новага ў тэорыю і практыку кармлення жывёлы. Даярка калгаса імені Куйбышава Бабруйскага раёна, тав. Чарнецкая, узнагароджаная Галоўным выставачным камітэтам Вялікай залатой медаллю, умела скарыстоўвае кармы. Сутачную дачу яна падзяляе на часткі, і кармы задае не адразу, а панямногу, з такім разлікам, каб карова з'ела ўсё. Калі ёсць недаедзены корм, яна абмывае яго, пасыпае мукой і зноў скармлівае.

Перадавыя фермы шырока прымяняюць перапрацоўку і здабрыванне кармоў. Салома з'яўляецца грубым кормам з нізкай пераварымасцю сухога вешчаства. Майстры кармлення раздрабляюць салому саломарэзкамі або сіласарэзкамі, змачваюць яе цёплай вадой, свежай бардой або абліваюць варам, здабрываюць мучністымі кармамі, дробленым зярном і ператвараюць яе ў добры спажыўны корм.

Кормазапарнікі ў многіх месцах не скарыстоўваюцца. Работнікі большасці ферм даюць жывёле прама пад ногі непадрыхтаваную салому. Такой неахайнасці дапусціць нельга. Запарванне, вапнаванне і іншыя метады прыгатавання саломы нескладаныя, даступныя ўсім калгасам, і іх неабходна шырока прымяняць.

Зоатэхнікам, кіраўнікам калгасаў і жывёлагадоўчых ферм трэба арганізаваць ва ўсіх фермах правільнае, навуковае кармленне жывёлы, спыніць злачыннае разбазарванне каштоўнага корму. Кожны калгас павінен строга ўлічыць усе наяўныя кармавыя рэсурсы, скласці кармавы баланс і план расходвання. У кармавым балансе павінна быць улічана не толькі колькасць, але і якасць кармоў. У выпадку нястачы кармоў неабходна зараз-жа вынайсці шляхі і сродкі для загатоўкі нехапаючай колькасці іх. Неабходна правільна скарыстаць ураджай сена гэтага года, стварыць у кожным калгасе пасля выканання абавязацельстваў перад дзяржавай страхавыя фуражныя фонды. Пагроза бяскорміцы павінна быць раз і назаўсёды ліквідавана.

Трэба мець на ўвазе, што харчаванне жывёлы не вычэрпваецца адным толькі кармленнем. Многія фермы забываюць аб такой справе, як паенне жывёлы. Непапоеная жывёла быстра траціць укормленасць, рэзка зніжае прадуктыўнасць. Неабходна прывесці ў парадак усе вадаёмы і калодзежы, а там, дзе гэта магчыма,— прыблізіць ваду непасрэдна да ферм.

Жывёлагадоўля — самы складаны, самы працаёмкі і адказны ўчастак гаспадаркі, які патрабуе кваліфікаваных кадраў і пастаяннай выхаваўчай работы з імі. Аднак, у нас ёсць нямала ферм, у якія гадамі не заглядваюць не толькі работнікі раёнаў, але нават кіраўнікі сельсоветаў і калгасаў.

Надыходзячая зімоўка жывёлы павінна быць скарыстана для ўсямернага ўмацавання кадраў жывёлагадоўлі. Трэба павышаць іх кваліфікацыю і ліквідаваць зоатэхнічную непісьменнасць, шырыць сярод іх соцыялістычнае спаборніцтва за асваенне лепшага вопыту, паказанага на Ўсесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы.

У рабоце па павышэнню ведаў жывёлагадоўчых кадраў калгасаў вядучая роля належыць зоатэхнікам і ветэрынарным урачам. Іх абавязак — перадаць калгаснікам усе дасягненні навукі ў галіне кармлення, утрымання і догляду за жывёлай.

Правільная арганізацыя працы на фермах — залог далейшых поспехаў. Неабходна поўнасцю выконваць статут сельскагаспадарчай арцелі, які патрабуе, каб асноўнай формай арганізацыі працы на фермах з'яўлялася пастаянная жывёлагадоўчая брыгада, якая ствараецца тэрмінам мінімум на 3 годы.

Г. КАЗЛОЎ,
начальнік упраўлення жывёлагадоўлі Наркамзема БССР.

Зводка Наркамзема БССР

АБ ХОДЗЕ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧЫХ РАБОТ У КАЛГАСАХ ПА РАЁНАХ РЭСПУБЛІКІ НА 25 ВЕРАСНЯ 1940 г. (у процантах да плана)

ОБЛАСЦІ І РАЁНЫ	Абмалочана азімых і яравых каласавых, уключаючы ўборку камбайнамі ў проц. да зжатага	Разаслана або замочана ільну ў проц. да выцерабленага	Паднята ільну са сцелішчаў або вынята з мачыл у проц. да выцерабленага	Пасеяна азімых	Выкапана бульбы	Паднята зябліва	Закладзена сілосу
Віцебская вобласць	67,0	90,8	29,0	99,2	14,2	27,3	87,2
Аршанскі	66,5	97,4	24,2	100,0	14,8	32,1	68,8
Асвейскі	66,2	97,4	71,7	85,6	14,6	30,6	56,9
Багушэўскі	63,6	91,5	6,2	95,2	16,4	21,3	80,7
Бешанковіцкі	70,9	88,3	38,9	99,9	9,0	22,0	93,4
Ветрынскі	66,8	73,6	11,8	98,3	9,4	26,5	58,6
Віцебскі	59,1	76,3	8,4	92,5	12,6	19,9	77,7
Гарадоцкі	70,1	87,6	41,2	99,0	32,9	26,9	109,1
Дрысенскі	70,6	88,0	27,0	94,3	9,9	28,4	85,9
Дубровенскі	59,9	82,9	2,9	104,5	14,2	27,1	57,6
Лепельскі	79,9	95,4	45,3	103,1	19,0	29,5	127,6
Лёзнянскі	57,0	93,6	22,3	96,6	6,9	22,0	101,7
Мехаўскі	66,1	89,7	11,4	98,1	12,6	22,2	83,9
Полацкі	61,9	80,3	4,6	94,3	18,5	20,3	61,4
Расонскі	66,1	87,8	6,0	96.4	16,2	25,6	122,5
Сенненскі	57,1	92,2	25,1	102,6	10,4	21,6	93,8
Сіроцінскі	66,1	93,4	15,2	94,8	18,6	14,2	86,1
Суражскі	66,7	86,9	19,6	100,4	10,5	27,7	91,6
Талачынскі	70.8	100,0	73,3	102,9	13,4	41,1	86,9
Ушацкі	76,1	99,5	32,8	109.2	10,9	47,9	120,4
Чашніцкі	81,3	100,0	83,6	101,5	19,4	37,9	90,7
Гомельская вобласць	88,2	96,1	37,0	99.1	21,4	25,7	57,2
Будакашалеўскі	79,4	89,8	6,8	93,5	8,4	22,5	53,1
Веткаўскі	100,0	100,0	39,0	98.2	36,7	44,1	63,5
Гомельскі	99,0	100,0	22,5	100,2	16,5	25,8	56,1
Добрушскі	89,7	100,0	10,4	98.2	21,3	16,8	70,0
Жлобінскі	81,5	95,2	29,4	97,7	14,0	18,6	42.8
Журавіцкі	83,6	93,4	16,1	100.0	32,2	34,8	64,1
Кармянскі	100,0	80,2	30,4	101,1	18,5	24,8	60,7
Лоеўскі	88,6	100,0	47,6	92,4	15,2	22,0	54,5
Рагачоўскі	86,6	100,0	63,9	105,3	21,6	32,3	54,1
Рэчыцкі	83,1	100,1	47,8	97,7	24,5	22,5	41,8
Свяцілавіцкі	91,0	100,0	100,0	96,3	29,1	24,4	59,0
Уваравіцкі	90,3	100,0	48,4	100,1	21,2	20,4	65,9
Церахоўскі	83,8	100,0	23,6	98,7	11,8	18,8	44,7
Чачэрскі	82,8	100,0	41,8	100,1	21,4	27,4	68,1
Стрэшынскі	88,6	100,0	44,4	103.6	22.9	38,2	71,0
Магілеўская вобласць	76,3	90,6	28,4	100,1	14,8	36,6	69,2
Асіпавіцкі	78,0	100,0	29,0	101,4	15,2	69,8	91,9
Бабруйскі	76,2	94,6	23,5	102,1	19,5	43,0	60,8
Бялыніцкі	82,3	100,0	39,1	101,9	19,1	56,2	94,8
Бярэзінскі	76,8	100,0	28,5	103,1	5,7	65,3	77,2
Быхаўскі	82,0	100,0	25,5	100,0	16,7	34,0	74,9
Горацкі	78,9	99,9	39,7	103,1	5,3	32,7	94,7
Дрыбінскі	71,1	59,1	6.6	101,0	9,2	33,0	61,0
Касцюковіцкі	80,1	92,5	49,3	100,0	30,1	36,1	93,4
Кіраўскі	76,2	94.4	45,0	98,3	8,0	32,5	45,8
Клімавіцкі	74,6	90,2	8.8	92,7	16,6	26,1	49,0
Клічаўскі	72,4	79,9	13,6	106,2	5,1	35,8	31,4
Круглянскі	64,4	90,1	13,0	100,0	4,2	39.6	74,6
Крычаўскі	81,5	98,1	6,0	100,7	11,4	43,9	85,3
Магілеўскі	69,3	97,1	48,9	96,4	11,2	34,4	56,2
Мсціслаўскі	71,9	67.5	22,8	104,7	16,1	35,2	71.8
Прапойскі	92,1	100.0	33,4	97,1	47.6	36,3	71,4
Хоцімскі	77,6	93,4	11,5	100,5	17,2	20,9	50,2
Чаускі	83,0	100.0	79,6	102.5	10,3	33,4	81,5
Чэрыкаўскі	80,7	74,4	26,5	98,8	12,5	30,1	40.5
Чырвонапольскі	87,3	99.0	21,5	96,9	27,0	20.9	58,7
Шклоўскі	61,5	100.0	20,4	97,9	5.1	28,4	57,4
Мінская вобласць	82.0	90,7	28,4	100,8	13,2	45,6	68,0
Барысаўскі	80,7	87,2	10,8	101,2	6,0	37,4	72,6
Бягомльскі	82,9	62,8	—	100,4	3,7	54,6	88,0
Грэскі	81,7	100.0	51,0	101,0	16,4	52,5	75,4
Заслаўскі	80,6	100,0	46,6	100,2	2,6	43,1	64,7
Капыльскі	89,1	100,0	51,0	101,1	11,6	66,5	67,9
Крупскі	79,7	70,1	0,9	102,0	15,6	35,5	51,9
Лагойскі	82,1	95,0	31,2	101,5	6,8	44,3	61,7
Любаньскі	80,8	99.2	41,2	100,2	6,7	21,8	73,2
Мінскі	75.0	100,0	65,7	100,0	17,3	40,9	58,5
Плешчаніцкі	66,0	41,6	—	100,1	6,2	48,3	68,8
Пухавіцкі	76.5	97,9	32,2	100,8	17,0	51,0	65,5
Слуцкі	72,5	100.0	86.5	100,1	19,4	50,2	73,2
Смалявіцкі	92,0	80,6	11,9	101,1	5,1	27,9	51,8
Рудзенскі	98,7	97,0	15,5	100,0	16,1	49.9	75,0
Старадарожскі	76,8	100,0	29,4	104,1	20,6	60.7	79,0
Старобінскі	86,7	100.0	52,0	100,0	22,0	56,5	57,7
Уздзенскі	81,5	94.3	32,1	100,0	13,5	84,2	76,6
Халопеніцкі	75,9	92,5	11,4	102,4	10,4	31,4	74,5
Чэрвеньскі	95,0	100.0	—	100.0	28,4	44,2	65.6
Чырвонаслабодскі	92.0	100.0	87,9	100,4	15,1	71,9	90,1
Дзержынскі	76,0	95,0	38,7	100,4	6,9	36,7	57,8
Палеская вобласць	95,5	99.8	46.4	105,4	18,6	44,3	80.9
Брагінскі	83,3	100,0	51,2	111,4	21,3	35,4	89,9
Васілевіцкі	98,0	99,8	20,3	102,4	18,5	42,2	86,1
Глускі	97,5	100,0	20,1	103,4	12,5	63,6	70,3
Даманавіцкі	92,2	100,0	13,2	108.3	20,4	44,1	82,1
Ельскі	100,0	100,0	28,6	103,9	16,8	43,5	85,3
Жыткавіцкі	97,6	100,0	—	105,8	11,5	47,5	80,1
Камарынскі	94,3	100.0	95,2	106,2	21,5	40,8	79,8
Капаткевіцкі	96,0	100,0	34,2	103,5	17,7	39,2	72,2
Лельчыцкі	95,9	100,0	63,4	101,6	10,9	65,9	91,6
Мазырскі	100.0	100,0	22,4	103,5	17,9	39,7	86.8
Нараўлянскі	98,2	96,8	65,6	111,1	7,1	25.2	75,3
Парыцкі	88.8	100,0	96,5	105.6	26,3	40,7	74.5
Петрыкаўскі	100.0	100.0	43,1	100,1	27,3	61,2	78.9
Тураўскі	97.3	100,0	79,1	100,0	18,4	83,6	79,2
Хойніцкі	100.0	98,6	91,7	102,8	15,1	35.5	79,6
Калінкавіцкі	93,5	100,0	28,1	109.7	24,4	40,2	77,3
Акцябрскі	99,9	100.0	46,7	109,2	22,8	41,5	86,5
Усяго па БССР:	78.9	91,7	30,4	100,5	15,9	35.4	73,6
Было на 20/IX—40 г.	73,4	87,7	21,2	98,3	8,1	28,5	63,5

* * *

З 20 па 25 верасня г.г. абмалочана азімых і яравых каласавых культур 91.435 гектараў, што складае прырост 5,5 проц., г. зн. ніжэй на 2,7 проц. у параўнанні з прайшоўшай пяцідзёнкай.

Закончылі абмалот азімых і яравых каласавых Веткаўскі, Кармянскі, Ельскі, Мазырскі, Петрыкаўскі і Хойніцкі раёны.

Асабліва адстае з абмалотам Віцебская вобласць, дзе гэтая работа дрэнна арганізавана, і ў прыватнасці Віцебскі, Сенненскі, Суражскі раёны, якія за пяцідзёнку далі толькі 2—4 проц. прыросту.

Агратэхнічныя тэрміны падняцця зябліва ў верасні месяцы канчаюцца, аднак, гэта работа ў радзе абласцей і раёнаў праходзіць нездавальняюча. Па Гомельскай вобласці паднята зябліва 27.5 проц., Віцебскай — 27.3 проц. Недапушчальна дрэнна арганізавана работа па падняццю зябліва ў калгасах Чачэрскага раёна, дзе за справаздачную пяцідзёнку прырост складае толькі 0,7 проц., Гомельскага раёна — 1,7 проц., Сіроцінскага раёна — 2,2 проц.

Перадавымі раёнамі па падняццю зябліва з'яўляюцца Халопеніцкі раён, які выканаў план на 84,2 проц., Тураўскі — на 83,6 проц., Чырвона-Слабодскі — на 71,9 проц., Асіпавіцкі — на 69,8 проц.

Тэмпы ўборкі бульбы ў бягучым годзе значна ніжэй мінулага года. У радзе раёнаў Мінскай і Магілеўскай абласцей многія калгасы да масавай уборкі бульбы не прыступілі.

Перадавымі раёнамі па ўборцы бульбы з'яўляюцца Прапойскі раён, які выканаў план уборкі на 47,6 проц., Веткаўскі — на 36,7 проц., Журавіцкі — на 32,2 проц.

У сувязі з чакаемым у пачатку другой дэкады кастрычніка месяца наступленнем рэзкага пахаладання (паніжэння тэмпературы да мінус чатырох, мінус сямі градусаў з выпаданнем снегу), неабходна работу па ўборцы бульбы максімальна фарсіраваць з разлікам скончыць яе да наступлення замаразкаў.

У калгасе «Чалюскінец», Пакалюбіцкага сельсавета, Гомельскага раёна, пачалася замена саламяных стрэх чарапіцай.

Новыя работы па гісторыі Беларусі

Інстытут гісторыі Акадэміі навук БССР падрыхтаваў рад новых работ па гісторыі Беларусі. У пачатку кастрычніка выходзіць з друку «Дакументы і матэрыялы па гісторыі Беларусі» — том II, пад агульнай рэдакцыяй акадэміка В. М. Нікольскага і старшага навуковага работніка І. Ф. Лочмеля. Другі том ахватвае перыяд, пачынаючы з першага раздзела Польшчы і канчаючы апошнімі годамі перад рэвалюцыяй 1905—1906 гг. Аб'ём кнігі — 58 друкаваных аркушаў. Гэты зборнік асвятляе вялікую колькасць публікуемых упершыню дакументаў, узятых з архіваўсховішчаў Масквы, Ленінграда і БССР.

У кастрычніку-ж у выданні Акадэміі навук БССР выйдзе «Нарысы па гісторыі Беларусі» — частка першая, пад агульнай рэдакцыяй акадэміка В. І. Пічэты. Нарысы характарызуюць перыяд гісторыі Беларусі з старажытнейшых часоў да раздзелаў Рэчы Паспалітай, і могуць быць скарыстаны як каштоўны дапаможнік для займаючыхся самаадукацыяй і вучняў старшых класаў сярэдніх школ.

Складзен першы том падручніка па гісторыі Беларусі для вышэйшых навучальных устаноў, які ахватвае перыяд з старажытных часоў да рэформы 1861 г. Аб'ём — 25 друкаваных аркушаў. Над ім працавала брыгада навуковых работнікаў інстытута гісторыі на чале з акадэмікам В. І. Пічэта. Падручнік павінен выйсці з друку ў бягучым годзе.

Такія раздзелы тома, як «Разлажэнне прыгоннай гаспадаркі ў канцы XVIII і першай палавіне XIX стагоддзя», «Сялянскі рух канца XVIII і першай палавіны XIX стагоддзя», «Рэформа 1861 г. у Беларусі», «Сялянскі рух у час паўстання 1863 г.», «Сялянскі рух у другой палавіне XIX стагоддзя» і «Рабочы рух у другой палавіне XIX стагоддзя», складзены амаль з адных архіўных дакументаў.

У значнай ступені скарыстаны друкаваныя матэрыялы, узятыя з выданняў, [illegible] (напрыклад, «Зборнік дакументаў, якія датычаць адміністрацыйнага ўстройства Паўночна-Заходняга краю пры імператрыцы Екацярыне II», «Зборнік рускага гістарычнага таварыства», «Статыстычныя врэменнікі Расійскай імперыі» і інш.).

Усяго ў кнізе 12 раздзелаў. У кожным з іх даецца матэрыял па былых 5 губернях — Віцебскай, Магілеўскай, Мінскай, Гродненскай і Віленскай.

У якасці дадаткаў даны паказальнікі — геаграфічны, прадметны, імянны, архіўных фондаў і падрабязны пералік друкуемых дакументаў.

РАЁННЫ ЦЭНТР

СВЯЦІЛАВІЧЫ. (Кар. «Звязды»). Хутка споўніцца 5 год з дня выдзялення Свяцілавіч у раённы цэнтр. Былое сяло за гэты час стала непазнавальным.

За 5 год у Свяцілавічах пабудаваны Дом соцкультуры з гукавым кіно, школа-дзесяцігодка, радыёвузел, дом для рэдакцыі раённай газеты, новая лазня, электрастанцыя, гасцініца, некалькі дзесяткаў жылых дамоў, бальніца, санстанцыя, радзільны дом, дзіцячы сад, рад магазінаў.

Штодзённа сюды прылятае самалёт, які дастаўляе газеты з Мінска, пісьмы і іншую карэспандэнцыю. Райаддзел сувязі штодзённа атрымлівае звыш 500 пісем для жыхароў Свяцілавіцкага раёна. Да Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі на тэрыторыі раёна было 5 падпісчыкаў газет, у тым ліку памешчык, ураднік і поп. Зараз працоўныя раёна выпісваюць больш 5 тысяч экземпляраў газет і журналаў.

У раёне працуюць звыш 300 настаўнікаў, 50 медработнікаў. У гэтым годзе ўступае ў строй новая двухпавярховая каменная школа.

Бюджэт Свяцілавіцкага раёна складае звыш 3 млн. рублёў. З гэтай сумы амаль палавіна расходуецца на народную асвету, поўмільёна рублёў—на ахову здароўя і каля 200 тыс. рублёў—на соцыялістычную сельскую гаспадарку.

Дзяржаўная дапамога многадзетным мацерам

ПІНСК. Аблвыканком назначыў дзяржаўную дапамогу 183 многадзетным мацерам. На працягу года дзяржаўная дапамога назначана 730 мацерам на суму каля 1,5 млн. рублёў. Грамадзянка г. Лунінца Ефрасіння Гнядко, маці 13 дзяцей, атрымала дапамогу ў памеры 10 тысяч рублёў. (БЕЛТА).

ПАВЕДАМЛЕННЕ

Марксісцка-ленінскі універсітэт выхаднога дня пры Доме партактыва Мінгаркома КП(б)Б паведамляе ўсіх слухачоў універсітэта, што 29 верасня ў 11 гадзін раніцы (вялікі зал) адбудуцца чарговыя заняткі.

ФРАНЦУЗСКАЯ ЗАХОДНЯЯ АФРЫКА

(Даведка)

Судзячы па паведамленнях замежнага друку, падзеі ў Дакары з'яўляюцца толькі пачаткам барацьбы Англіі за ўладанне Французскай Заходняй Афрыкай.

Французская Заходняя Афрыка на поўначы мяжуе з пустыняй Сахара, на поўдні амываецца Гвінейскім залівам Атлантычнага акіяна, на захадзе мяжуе з іспанскай калоніяй Рыо дэ-Ора і амываецца Атлантычным акіянам, на ўсходзе мяжуе з Італьянскай Лівіяй, Французскай Экватарыяльнай Афрыкай і Англійскай Нігерыяй. Французская Заходняя Афрыка ахватвае восем французскіх калоній: Дакар (158 квадратных кіламетраў), Сенегал (201 тысяча квадратных кіламетраў), Маўрытанія (835 тысяч), Французская Гвінея (251 тысяча), Берағ Слановай Косці (324 тысячы), Дагомея (122 тысячы), Французскі Судан (паўтара мільёна), Нігерыя (каля 1,3 мільёна квадратных кіламетраў).

Агульная плошча Французскай Заходняй Афрыкі дасягае 4,6 мільёна квадратных кіламетраў.

Насельніцтва па перапісу 1931 г. дасягала 14,6 мільёна чалавек, з іх французаў 83,2 тысячы, іншых еўрапейцаў 6,7 тысячы, астатнія — розныя плямёны суданскіх неграў, народа Пэлей (фула або фульбе), маўраў, туарэгаў і іншых.

Галоўныя гарады: Дакар — 42 тысячы жыхароў, адміністратыўны цэнтр Французскай Заходняй Афрыкі і порт; Сен-Луі — цэнтр Сенегала, 30 тысяч жыхароў; Порто-Ново — цэнтр Дагомеі, каля 27 тысяч жыхароў; Бамако — цэнтр Судана, 20 тысяч жыхароў; Гран-Басам — порт; Берағ Слановай Косці; Вікторыя — порт Гвінеі; Дыурдэль 15 тысяч жыхароў; Упда 14 тысяч; Руфіск 15 тысяч жыхароў.

Французская Заходняя Афрыка адна з найменш эканамічна развітых калоній Францыі. Прыкладна 80 процантаў насельніцтва занята земляробствам і ў лясной гаспадарцы, 20 процантаў — жывёлагадоўляй. Сельская і лясная гаспадарка вядзецца прымітыўна, сельская гаспадарка спецыялізіравалася галоўным чынам на развядзенні землянога арэха (арахіса), пальмавага масла, какао, а таксама пладоў. У цэнасным выражэнні гэтыя прадукты складаюць пераважную частку экспарта.

Пасевы рыса займаюць каля аднаго мільёна гектараў, пасевы баваўны — 206 тысяч гектараў. З іншых відаў сельгаскультур трэба адзначыць бананы, сорга, маіс і маніока, якія служаць галоўным чынам для мясцовага ўжывання.

Пагалоўе жывёлы складае 18,4 мільёна галоў.

Каучукавыя дрэвы даюць штогод да двух тысяч тон каучука. Лесарапрацоўкі даюць страявую драўніну і іншыя каштоўныя пароды дрэва. Дабываюцца смолы (гуміярабік, копал).

Здабываючая прамысловасць абмяжоўваецца эксплаатацыяй залатых месцараджэнняў, якія даюць штогод да 200 кілаграмаў золата. У нязначных колькасцях тубыльцы прымітыўнымі спосабамі здабываюць жалезную руду, каменную соль для мясцовых патрэб.

Апрацоўваючая прамысловасць прадстаўлена некалькімі маслабойнямі, ільноапрацоўчымі фабрыкамі, баваўнаачышчальнымі і мылаварнымі заводамі і некалькімі лесапілкамі. Саматужная тубыльная вытворчасць — ткацтва, кавальная, ганчарная вытворчасць і выдзелка цы... вак.

Чыгуначная сетка дасягае 3,8 тысяч кіламетраў. Чыгункі належаць дзяржаве. Сетка шасейных дарог дасягае 60 тысяч кіламетраў. На пачатак мінулага года налічвалася 15 тысяч аўтамабіляў (легкавыя, грузавыя, аўтобусы) і 1265 матацыклаў.

Унутраныя водныя шляхі зносін ідуць па рэках Сенегал і Нігер. Рэгулярныя параходныя лініі злучаюць Французскую Заходнюю Афрыку з еўрапейскімі і іншымі краінамі. Паветраная паштовая лінія звязвае Дакар і іншыя гарады Французскай Заходняй Афрыкі з Марока і Францыяй. У Французскай Заходняй Афрыцы ёсць 21 аэрадром і 221 пасадачная пляцоўка.

На чале Французскай Заходняй Афрыкі стаіць генерал-губернатар, рэзідэнцыя яго ў Дакары.

У сістэме ўзброеных сіл Францыі Французская Заходняя Афрыка адыгрывае вялікую ролю, з'яўлялася значным пастаўшчыком каляровых салдат для метраполіі.

Французская Заходняя Афрыка ўваходзіць у групу калоній, «падлягаючых абароне». Гэта значыць, што, будучы адрэзанымі ў выпадку вайны ад метраполіі, гэтыя калоніі павінны самастойна абараняцца супроць краіны, з якой Францыя ваюе. Дакар — ваенны порт — у выпадку вайны скарыстоўваецца ў якасці марской базы.

У сучасных умовах стратэгічнае значэнне Французскай Заходняй Афрыкі, асабліва ў частцы, прылягаючай да Атлантычнага акіяна, выключна вялікае. Калі міжземнаморскія шляхі аказаліся для Англіі пад сур'ёзнай пагрозай, забеспячэнне кантролю над марскімі шляхамі вакол Афрыкі набывае асаблівае значэнне. Устанаўленне англійскага панавання ў Дакары стварыла-б для Англіі рад пераваг у забеспячэнні яе марскіх камунікацый і камунікацый у Афрыцы.

Велізарная цікавасць не толькі Англіі, але і ЗША да падзей у Дакары аб'ясняецца таксама тым, што ўзбярэжжа Французскай Заходняй Афрыкі ляжыць на марскіх шляхах з Еўропы ў Бразілію і іншыя Лаціна-амерыканскія краіны. Таму, устанаўленне тут панавання той ці іншай ваюючых старон закранае і інтарэсы ЗША, якія імкнуцца максімальна ўзмацніць свае пазіцыі ў Паўднёвай Амерыцы.

Нарэшце, трэба ўлічыць, што порт Дакар быў да вайны буйнейшай станцыяй на важнейшай трансатлантычнай паветранай лініі, звязваючай Еўропу з Бразіліяй і іншымі краінамі Паўднёвай Амерыкі. Наяўнасць вялікай колькасці аэрадромаў у Французскай Заходняй Афрыцы мае цяпер, калі афрыканскі тэатр вайны ўсё больш расшыраецца, выключнае значэнне.

ДАКАР

(Даведка)

Дакар — марскі порт Сенегала і галоўны горад Французскай Заходняй Афрыкі, размешчаны на Зялёным мысе (на крайнім заходнім пункце Афрыкі), займае камандуючае становішча на шляху паміж Заходняй Еўропай і Паўднёвай Амерыкай.

У Дакары ёсць тры гандлёвыя докі, сем тысяч футаў прычальнай лініі для стаянкі акіянскіх суднаў. Грузы могуць з суднаў згружацца непасрэдна ў вагоны або ў абшырныя складскія памяшканні. Апрача таго, Дакарскі порт мае ваенны марскі док, арсенал і адзін сухі док.

Дакар скарыстоўваецца, як вугальная і харчовая база ў навігацыі паміж Еўропай і Паўднёвай Амерыкай, ажыццяўляемай французскімі і англійскімі мараходнымі кампаніямі.

Адказны рэдактар Т. С. ГАРБУНОЎ.

ДЗЯРЖАЎНЫ ОРДЭНА ЛЕНІНА ВЯЛІКІ ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА БССР
28 верасня «ЧИО-ЧИО-САН»
29 верасня «РУСАЛКА»
Пачатак у 8 г. 30 м. веч.
Каса на атрыманне білетаў са скідкай 20 проц. па льготнаму талону і продажу льготных талонаў знаходзіцца ў б. Доме саюзаў — адкрыта з 12 г. дня да 8 г. веч.

Дзяржаўны яўрэйскі тэатр БССР
28 верасня РЭКРУТ
Пачатак у 8 г. 30 м. вечара.
Каса на атрыманне білетаў са скідкай 20 проц. па льготнаму талону і продажу льготных талонаў знаходзіцца ў б. Доме саюзаў — адкрыта з 12 г. дня да 8 г. веч.

ГАСТРОЛІ ДЗЯРЖАЎНАГА ТЭАТРА МУЗЫКАЛЬНАЙ КАМЕДЫІ БССР.
(Памяшканне Белдзярждрамтэатра)
28 верасня «ЦЫГАНСКІ БАРОН»
Пачатак у 8 г. 30 м. вечара. Білеты ў касе тэатра з 2 г. дня да 9 г. 30 м. вечара і ў гарадскіх касах з 12 г. дня да 6 г. вечара.

БЕЛАРУСКАЯ ДЗЯРЖАЎНАЯ ОРДЭНА ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ФІЛАРМОНІЯ
(памяшканне клуба імені Сталіна)
28 верасня
КАНЦЭРТ
Народны артыст рэспублікі — ордэнаносец
Сергей Іванавіч Мігай
Салістка Маскоўскай філармоніі Ф. МІЛЕЙКОЎСКАЯ (каларатурнае сапрана)
Лаўрэат Усесаюзнага конкурса скрыпачоў і віяланчэлістаў Міхаіл ВЛАДЗІМІРСКІ (скрыпка)
В. СЕРДЗЕЧКАЎ (раяль)
Пачатак у 9 гадзін вечара.
Білеты ў касе клуба з 12 да 2 г. дня і з 5 да 9 г. вечара.
Білеты, узятыя на канцэрты ПАНТОФЕЛЬ-НЕЧЭЦКАЙ і БАТУРЫНА, сапраўдны на 28 верасня на канцэрт МІГАЯ пасля абмену іх у касе клуба.

29 верасня, у 12 гадзін дня, у памяшканні Дзяржаўнага яўрэйскага тэатра
АДБУДЗЕЦЦА
АДКРЫЦЦЕ ЮБІЛЕЙНАЙ СЕСІІ
УСЕСАЮЗНАГА ІНСТЫТУТА ЭКСПЕРЫМЕНТАЛЬНАЙ МЕДЫЦЫНЫ імені ГОРКАГА.
Уваход па запрашальных білетах.
НАРКАМАТ АХОВЫ ЗДАРОЎЯ БССР.

Кінотэатр «Чырвоная зорка» НАСЛЕДНЫ ПРЫНЦ РЭСПУБЛІКІ
Кінотэатр «Родина» АГНІ ВЯЛІКАГА ГОРАДА
Кінотэатр «Інтэрнацыянал» ДАРЫКО
Кінотэатр «Спартак» АСЯ
Дзіцячы кінотэатр АЙ-ГУЛЬ
Кінотэатр «Навіны дня» 1. Пушкі супроць танка (тэхнічны фільм) 2. Журнал «Совецкая Беларусь» № 50 3. Журнал «Піянерыя» № 11. 4. На алімпіяду (мультыплікацыя).

ВЫДАВЕЦТВУ ГАЗЕТЫ «ЗВЯЗДА» ПАТРАБУЮЦЦА:
ГАРДЭРОБШЧЫКІ і АРХІВАРЫУС.
Звяртацца: Совецкая, 49, другі паверх, пакой № 4. Тэлефон 21-358.

Прэзідыум Мінскай абласной калегіі адвакатаў з жалем паведамляе аб смерці старэйшага адваката ЛЕВІТА Ш. Ш., наследаваўшай 26 верасня, і выражае спачуванне сям'і памёршага.

СКУПАЧНЫЯ ПУНКТЫ „ЮВЕЛИРТОРГА“
КУПЛЯЮЦЬ ад насельніцтва
ЗОЛАТА, СЕРАБРО і ПЛАЦІНУ ў вырабах і лому. ЗАЛАТУЮ І СЯРЭБРАНУЮ МАНЕТУ дарэвалюцыйнай чэканкі.
УСЯЛЯКІЯ КАШТОЎНЫЯ і ПОЎКАШТОЎНЫЯ КАМНІ:
БРЫЛЬЯНТЫ, ЖЭМЧУГ, РУБІНЫ, САПФІРЫ, ХРЫЗАЛІТЫ і іншыя уральскія камні.
КУПЛЯЮЦЦА таксама залатыя і металічныя ГАДЗІННІКІ, ХРАНОГРАФЫ, СЕКУНДАМЕРЫ розных сістэм, вырабы з МЕЛЬХІОРА і каляровых металаў. ХРУСТАЛЬ, ФАРФАР вядомых фірм.
АДРАСЫ СКУПАЧНЫХ ПУНКТАЎ:
МІНСК, ЛЕНІНСКАЯ, 17. ВІЦЕБСК, вул. «ПРАВДЫ», 10. ГОМЕЛЬ, КОМСАМОЛЬСКАЯ, 105. МАГІЛЕЎ, ПЕРШАМАЙСКАЯ, 75.
БЕЛАСТОК, СОВЕЦКАЯ, 44. БЕЛАСТОК, ЛЕНІНСКАЯ, 8. БРЭСТ, ПУШКІНСКАЯ, 21
ГРОДНА, СОВЕЦКАЯ, 7. ПІНСК, ЛЕНІНСКАЯ, 37. БАРАНАВІЧЫ, СОВЕЦКАЯ, 52.

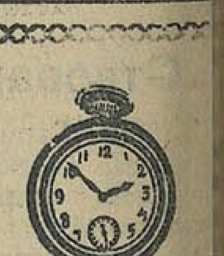

У МЭТАХ ЛЕПШАГА АБСЛУГОЎВАННЯ НАСЕЛЬНІЦТВА г. МІНСКА
ПЛОДАКАНТОРА МІНГОРХАРЧГАНДЛЯ АРГАНІЗАВАЛА
ПРЫЁМ ЗАКАЗАЎ на БУЛЬБУ
З ДАСТАЎКАЙ ЯЕ НА ДОМ.
Заказы прымаюцца ў наступных спецыялізаваных плодагародных магазінах:
№ 203 — вул. М. Горкага.
№ 207 — Совецкая вул.
№ 210 — Суражскі рынак.
№ 211 — Пушкінская вул.
№ 212 — Нямігская вул.
№ 213 — Цнянская вул.
№ 214 — Совецкая вул.
№ 215 — Свярдлоўская вул.
№ 219 — Ленінская вул.
№ 221—Інтэрнацыянальная вул.

Забяспечвайце сябе бульбай на зімовы перыяд. Здавайце заказы на дастаўку яе на дом.
ДЫРЭКЦЫЯ.

АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: Мінск, Совецкая, 49. Тэлефоны рэдакцыі: адказнага рэдактара — 20-000 (камутатар) дадатковы — 102, прыёмная рэдактара — 2-13-52, намесніка адказнага рэдактара — 2-51-88, адказнага сакратара — 2-13-53, намесніка адказнага сакратара — 2-24-12, сакратарыята — 2-39-55. АДДЗЕЛАЎ: заг. партыйнага аддзела — 2-18-16, літработнікаў — 2-13-56, заг. аддзелам прапаганды і агітацыі — 2-51-89, заг. эканамічнага аддзела — 2-08-30, літработнікаў — 2-15-56, літработнікаў па літаратуры і мастацтву, школах і ваенна-фізкультурнай работы — 2-18-85, унутранай інфармацыі — 2-13-99, аддзела рабселькораў і пісем працоўных — 2-08-44, 2-18-45, заг. выдавецтва — 2-13-58, бухгалтэрыі выдавецтва і аддзела аб'яў — 2-13-60, выпускаючага — 2-47-68, карэктарскай — 2-13-57.

У3529 Мінск, друкарня «Звязды», Совецкая, 49. Кр., Ш., Ш.